

SOTILASAIKAKAUSLEHTI

04/2023

UPSEERILIITTO.FI

**Kiinan
vaikutusvalta
kasvaa** > [Sivu 28](#)

Henkilöstöstön jaksamisesta on huolehdittava

Puolustusvaliokunnan puheenjohtajan

Jukka Koprán haastattelu > [Sivu 20](#)

HENKILÖ: TOMI IMMONEN / NATO-SUOMI EI OLE PIENVALTIO / CIMIC-TOIMINTA

UPSEERILIITTO

TOIMITUS

Julkaisija

Upseeriliitto ry
www.upseeriliitto.fi

Vastaava päätoimittaja

Martti Lehto
puh. 040 525 6630
lehto.martti@kolumbus.fi

Toimitussihteeri, lehden taitto

Marko Varama
puh. 040 844 8255
varama@upseeriliitto.fi

Toimittajat

2. pääkirjoitus – Ville Viita
Historia – Ohto Manninen
Polttopiste – J-A Puustola
Sotatekniikka – Jyri Kosola

Toimituksen osoite

Laivastokatu 1 B, 00160 Helsinki

Ilmoitustilan myynti

Juha Halminen
puh. 050 592 2722
Hämeentie 7, 30100 Forssa
juha.halminen@kolumbus.fi

Tilaushinnat

Vuosikerta 6 numeroa) 40 euroa.
Irtonumerot 8 euroa +
postimaksu.
Osoitteenmuutokset ja tilaukset:
Toimituksen sihteeri Erja Elopuro
puh. 040 537 1799
elopuro@upseeriliitto.fi

Aikakausmedia ry:n jäsen
ISSN 0038-1675

Kansikuva:

Puolustusvaliokunnan puheen-
johtaja Jukka Kopra kävi
haastateltavana Katajanokalla.
Kuva: Marko Varama

98. vuosikerta
Numero 1010

AO-Paino 2023

SOTILASAIKAKAUSLEHTI 04/2023

> SISÄLTÖ

PÄÄKIRJOITUKSET

Venäjän tavoitteena pysyvä sotatila > S. 5

Martti Lehto, päätoimittaja

Sotilasuran houkuttelevuudesta > S. 7

Ville Viita, puheenjohtaja

EDUNVALVONTA

Ilmavoimat mukana Vilnassa > S. 9

Neljä Hornetiamme oli suojaamassa Naton huippukokousta.

Tunnetko luottamusmiehesi > S. 12

Luottamusmiesjärjestelmä Puolustusvoimissa.

Ei enää talkoilla töihin > S. 14

Constantem Decorat Honor > S. 14

Uusia upseereita töihin > S. 17

107. kadk ja 90. mek valmistuivat.

KOLUMNI

Nato-Suomi ei ole pienvaltio > S. 13

Henri Vanhanen, VTM, tutkija

HENKILO

Upseeritaustasta hyötyä kansanedustajan tehtävissä > S. 16

Tomi Immonen (ps.), everstiluutnantti evp.

PALSTAT

Kirjat > S. 19

- Ville Vänskä: Tehtävä Laatokalla

Oskari > S. 45

Polttopiste > S. 46

Karu Pohjola

Historia > S. 48

Sukellusvenesotaa Itämerellä.

Sotatekniikka > S. 56

Kuinka kuolonketju katkaistaan > S. 52

Jäsenuutisia > S. 60

> A R T I K K E L I T

TEEMA: TURVALLISUUSPOLITIIKKA

Haastattelussa puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Jukka Kopra:

"Kannamme huolta henkilöstön jaksamisesta, sen tulee olla kunnossa."

> s. 20

Kiinan vaikutusvallan kasvu 2020–2040

Kiinan strategisena tavoitteena on olla globaali suurvalta 2050 mennessä.

> s. 28

Santarmisto

Sotilaallisesti järjestetty poliisiviranomainen.

> s.34

CIMIC-toiminta Nato-Suomessa

Civil-Military Cooperation on siviili- ja sotilasviranomaisten yhteistoimintaa.

> s.40

ILMAN HENKI- VAKUUTUSTA KUOLEMA KUITTAA VAIN UNIVELAT.

Raha ei tuo ketään takaisin. Silti siitä on suuri apu tilanteessa, jossa mikään ei ole helppoa. Huolehdi rakkaistasi vielä kuolemasi jälkeen hankkimalla pysyvästi edullinen henkivakuutus jäsenetuhintaan. Samalla teet takuuarman sijoituksen omaan mielenrauhaasi.

KALMENTAJA

KUOLEMANTAITOVALMENTAJA
HYÖDYNNÄ
JÄSENETU
SUOSITTELEE SELVÄÄ SÄÄSTÖÄ

[Kalevavakuutus.fi](https://www.kalevavakuutus.fi)

Kalevan asiamiehenä toimii If Vahinkovakuutus Oyj, Suomen sivuliike. If hoitaa Kalevan myöntämien Primus-vakuutuksiin liittyvän asiakas- ja korvauspalvelun.

Venäjän tavoitteena pysyvä sotatila

Venäjän hyökkäys Ukraina on osoitus Venäjän uuden sukupolven sodankäynnin doktriinista, jota lännessä kutsutaan hybridisodankäynniksi. Venäjälle hybridivaikuttaminen on yli 20 vuoden kehityksen tulosta. Venäjä aloitti sotilas-doktriininsa uudelleen arvioinnin ensimmäisestä Persianlahden sodasta alkaen. Venäjän asevoimien johdossa mietittiin keinoja vastustaa lännen vaikutusta kovin ja pehmein keinoin. Tuloksena oli uuden sukupolven sodankäyntikonsepti, jossa minimoidaan perinteisten laajamittaisten sotilasoperaatioiden käyttö yhdistelemällä laajasti sotilaallisia ja ei-sotilaallisia keinoja.

Sen keskeinen elementti on poliittinen painostus käyttäen hyväksi kohdemaahan sijoitettuja toimijoita eri peitetehtävissä ja informaatiopsykologista vaikuttamista, josta hyvänä esimerkkinä on Dmitri Medvedevin uhkailut ydinaseiden käytöstä.

Toiseksi itse operaatioissa pyritään valtaamaan erikoisjoukoin strategiset kohteet, kriittinen infrastruktuuri ja erityisesti tiedotusvälineet. Lisäksi perustetaan ”kansantasavalta” Venäjän suojelukseen. Näin tehtiin Krimillä ja Itä-Ukrainassa 2014 ja siihen pyrittiin hyökkäyksessä Ukraina vuonna 2022. Kansantasavaltojen perustamiseen liitetään näytösluonteiset kansanäänestykset luomaan kuvaa kansan mielipiteestä ja antamaan juridinen oikeutus toiminnalle.

Varsinaista sotilasoperaatiota varten laajamittaisia sotaharjoituksia (esim. Zapad) peitteinä hyväksikäyttäen sijoitetaan joukkoja vastustajan rajoille, perustetaan koulutusleirejä kapinallisille ja rakennetaan tarvittava logistiikka. Li-

säksi organisoidaan ”vapaaehtoisia” joukkoja, kuten Wagner-yksiköitä Ukraina. Tavoitteena on häivyttää Venäjän asevoimien suora osallistuminen sodan alkuvaiheessa.

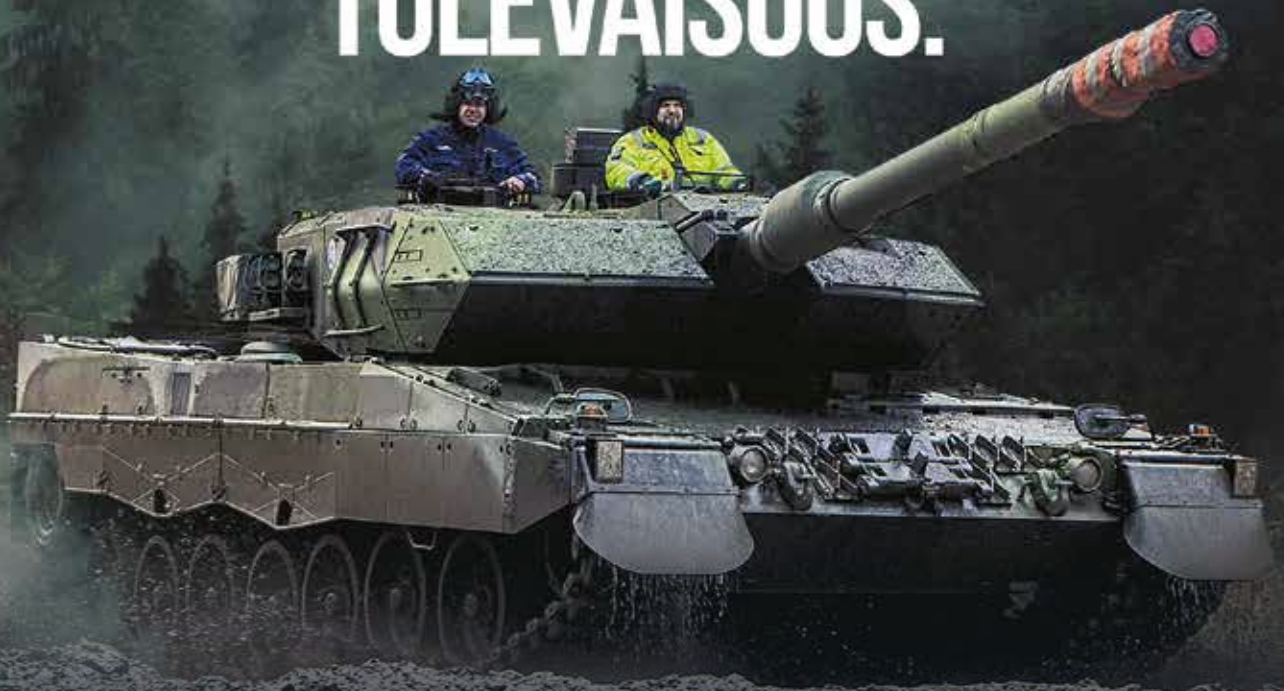
Operaation alussa vahvistetaan pelotetta ulkopuolisia kohtaan erityisesti ydinasejoukkojen siirroilla ja harjoituksilla, jotta nämä pysyttäytyisivät sodan ulkopuolella. Tätä Venäjä on käyttänyt koko Ukrainan sodan aikana. Viimeisimpänä toimenä ydinaseiden siirtäminen Valko-Venäjälle. Tällä pyritään estämään lännen apu hyökkäyksen kohteena olevalle.

Viidentenä elementtinä on neuvottelutoiminnan manipulointi. Neuvotteluissa rakennetaan tulitaukojen sarjaa, jota ei ole tarkoitukseen pitänyt. Tulitaukorikkomuksista syytetään vastustajaa ja sitä tukeneita sekä siihen liitetään pelote kriisin eskaloitumisesta. Huhtikuussa 2014 alkoi sota Itä-Ukrainassa Ukrainan hallituksen ja Venäjän tukemien kapinallisten välillä. Useilla tulitaukosopimuksilla saatiin länsi uskomaan rauhanomaisen ratkaisun olevan mahdollinen, kun niiden tarkoitus oli vankistaa Venäjän läsnäolo alueella.

Venäjän uuden sukupolven sodankäynnissä panostetaan informaatiovaikuttamiseen ja vastustajan sisäiseen romahduttamiseen, aseellisen sodankäynnin rinnalle tuodaan kulttuurisota, perinteisten asevoimien rinnalle erilaiset sotilaalliset ja ei-sotilaalliset ryhmittymät, fyysisen taistelulentän rinnalle kybertoimintaympäristö ja kognitiivinen sodankäynti. Epäsymmetristen keinojen laaja-alaisen käytön tavoitteena on tehdä sodasta pysyvä olotila. ■

Millog

**YHDESSÄ
PAREMPI
JA TURVALLINEN
TULEVAISUUS.**

Turvaa kaluston koko elinjaksolle.

MILLOG.FI

f **▶** **in** | **@Millog**

Ville Viita, everstiluutnantti

Sotilasuran houkuttelevuudesta

"Henkilöstön tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu on työnantajan lakisääteinen velvollisuus ja osa hyvää johtamista sekä työelämää."

Ennen eduskuntavaaleja useampi poliitikko otti esille turvallisuusympäristön muutoksen ja sen vaikutuksen sotilaisiin. Hallitusohjelmassa valtioneuvosto on luvannut varmistaa Puolustusvoimien henkilöstön riittävyden ja jaksamisen muuttuneessa toimintaympäristössä. Tarvittavaa henkilöstöä myös lisätään suunnitelmallisesti. Hallituksen kirjaukset ovat hyvä lähtökohta konkreettisille positiivisille toimille, joilla sotilasuran houkuttelevuus turvataan.

Yhä useampi nuori upseeri on esittänyt huolensa kompaniataason jaksamisesta. Upseeriliiton näkemys on, että Puolustusvoimien henkilöstöä tarvitaan pikaisesti lisää ja sotilaille on varmistettava kyky palautua töistä. Käytännössä se tarkoittaa työaikalain uudistusta. Toimintaympäristö ja velvoitteet haastavat tekemään näitä uudistuksia pikaisesti. Moni myös miettii kansainvälistä palvelusta. Kiinnostusta löytyy, jos palvelussuhteen ehdot ovat kannustavat.

Virkamieslaissa on säädetty virkamiesten tasapuolisesta kohtelusta. On yhdenvertaista, että komennetut saavat samanlaisen tuen kuin lähetetyt virkamiehet. Kansainvälisessä pal-

veluksessa se tarkoittaa erityisesti perheen tukemista. Komennetulle upseerille elämiseen jäävä tuki on nyt useita kymmeniä tuhansia euroja vähemmän. On tarpeellista, että samoja ehtoja hyödynnetään myös lyhyemmällä komennuksilla, esimerkiksi F-35-koulutuksessa. Jos Suomi sijoittuu komentorakenteessa Norfolkkin alle, niin henkilöstöä tullaan sijoittamaan enemmän uuteen johtoportaan. Yhdysvaltojen korkeampi kustannustaso tulee huomioida korvauksissa. Elämiseen jenkeissä tarvitaan myös kaksi autoa. Matkustaminen kotimaahan on varsin kallista. Puolison mahdollisuus työskennellä kohdemaassa on mahdollistettava. Jos puoliso ei työllisty, niin hänelle tulee taata eläkkeen kompensointi.

Sotilasuran kilpailukyvyistä on huolehdittava myös palkkauksen osalta. Ei ole tasapuolista, jos kansainvälisissä tehtävissä olisi kokonaispalkkaus. Tehtävät eroavat Natossa. Osalle tulee pitkiä työpäiviä, päivystyksiä ja harjoituksia. Jos palkkausasiaan ei saada nopeasti hyvää ratkaisua, niin uhkana on samanlainen tilanne kuin sotilaallisessa kriisinhallinnassa: kiinnostus laskee.

Oppikurssit ovat upseereille tärkeä osa uralla etenemistä. Puolustusvoimat on nyt uudistamassa erityisesti yleisesikuntaupseerikursseja. Oppikursseilla tulee olla kannustimia. Porkkanointa voidaan hakea – kurssin aikaisesta ja jälkeisestä – palkkauksesta sekä henkilöstösuunnittelusta. Moni nuorempi yleisesikuntaupseeri on tuonut esille tarpeen katsoa tulevia tehtäviä kyvykkyyksien ja hakukuuksien mukaisesti. Siirrot ovat osa uraa, mutta niihin pitäisi saada vaikuttaa itse paremmin. Urapolkuja olisi hyvä muodostaa myös alueellisesti, jolloin perheelliselle annetaan paras mahdollinen tuki.

Kasvu Suomessa jatkuu vahvana

Jo yli 75 vuoden ajan Suomi on ollut Saabille yksi tärkeimmistä yhteistyökumppaneista, ja käytössä olevien tuotteiden kirjo on tänäkin päivänä laaja; ohjuksista, aseista, tutkista ja johtamisjärjestelmistä aina edistyneisiin koulutussimulaattoreihin.

Suomen merivoimien tekemien isojen tilauksien ja suuren maailmanlaajuisen tilauskannan ansiosta olemme kasvaneet voimakkaasti, ja meillä on jatkuva tarve rekrytoida osaavaa henkilöstöä maissa, joissa meillä on merkittävää toimintaa. Strategiamme on toimia "maailmanlaajuisesti, mutta paikallisesti" ja laajentaa tutkimus- ja kehitystyötä maihin, joissa on korkea teknologisen osaamisen taso. Siksi Suomi on yksi maista, joihin jatkossa keskitämme investointejamme ja kasvuaamme.

[Lue lisää osoitteessa www.saab.fi](http://www.saab.fi)

Ilmavoimat huippukokousta suojaamassa

NATO Avunantotehtävien palvelussuhteiden soveltaminen takkuua edelleen.

Naton huippukokous järjestettiin Vilnassa 10.–12.7.2023. Suomea pyydettiin osallistumaan kokouksen turvaamiseen.

POLIITTINEN PÄÄTÖS ASIASTA tehtiin ja Puolustusvoimat lähetti tehtävään neljä Hornetia sekä konekohtaiset henkilöstöt.

Lakia kansainvälisestä avunannosta sovellettiin nyt kolmatta kertaa. Samoin henkilöstöjärjestöjen kanssa vuonna 2017 tehtyä tarkentavaa virkaehtosopimusta.

Sopimus itsessään on jäänyt edelleen luonnosasteelle. Sitä on pitänyt tarkistaa vuonna 2021 Kabulinaoperaatiosta saatujen kokemusten perusteella, mutta se on jäänyt tekemättä järjestöjen pyynnöstä huolimatta.

SOPIMUSTA TEHTÄESSÄ EI huomioitu, että avunantotehtävät ovat erilaisia ja kestoiltaan eri mittaisia.

Erikseen jäi sopimatta mitä työaikakirjanpitoon merkitään operaatioiden ajalta. Jotainhan sinne pitää kirjata, koska näissä tehtävissä ei olla virkavapaalla omasta tehtävästä kuten kriisinhallintatehtävissä.

HENKILÖSTÖÖN EI SOVELLETA sotilaallisessa suojaustehtävässä Puolustusvoimien työajoista tehtyä tarkentavaa virkaehtosopimusta, koska henkilöstön edellytetään olevan käytettävissä ilman ennakolta määriteltävissä olevaa työaikaa ja lepoaikaa. Operaation ajalta ei suoriteta työaikasopimuksen mukaisia haittakorvauksia ja tämä on huomioitu operaatiosta maksettavaa korvausta määrittäessä.

Nyt työnantaja on määrittänyt, että suojaustehtävään määrätyn henkilöstön työajaksi merkitään

työajan lisäksi 5 tuntia ja 28 minuuttia, ja tämä huomioidaan jakson kokonaistyöajan laskennassa. Samoin tehtiin Kabulinaoperaation osallistuneiden henkilöiden kohdalla.

JO SILLOIN HUOMATTIIN sen väärin työtuntien laskentaa, ja silti nykyin tuntimerkinnot tehtiin jo vahvistettujen työaikasunnitelmien muutoksina. Näin toimien nämä vaajat työaikamerkinnot ovat syöneet useamman henkilön kohdalla kolmiviikkoisjakson alussa sovitusti tehty ylityötunnit ja niistä saatavat korvaukset.

Nyt joku varmasti toteaa, että ”saihan siitä turvaamistehtävästä kuitenkin hyvän korvauksen”. Palkka maksetaan tehdystä työstä. Jälkikäteen käsketty työtehtävä ja sen palvelussuhteen ehdot eivät saa vaikuttaa jo tehdyn työn korvauksiin.

PETRI SOPPI
Puolustusvoimien
pääluottamusmies

Suojaamistehtävässä hävittäjät olivat aseistettuja. (Kuvan Hornet ei liity jutun tehtävään.)

LEHTIKUVA / KIMMO MÄNTYLÄ

Presidential Palace, Helsinki
— 13 July 2023 —

> KUUKAUDEN KUVA

Suomi kuuluu vahvasti länteen

PRESIDENTTI JOE BIDEN vieraili Suomessa 13.7.2023. Vierailu osoitti arvostusta Suomelle – uusimmalle Naton jäsenmaalle. Suomella on tulevaisuudessa myös suuri vastuu Naton pohjoisen itärajan valtiona.

LEHTIKUVA / SUSAN WALSH/AP

Tunnetko luottamusmiehesi?

Luottamusmiesjärjestelmä Puolustusvoimissa

Upseeriliitolla on luottamusmiehiä kaikissa Puolustusvoimien hallintoyksiköissä ja lähes jokaisella paikkakunnalla, joissa palvelee upseereita.

JÄSENEEN TUNTIESSA tarvitsevan luottamusmiehen apua arjessa, hänen pitäisi tietää miten luottamusmiehensä tavoittaa.

Siksi aloitetaan muutamalla haastavalla kysymyksellä. Jäsenille: tunnetko luottamusmiehesi? Luottamusmiehille: miten huolehdit siitä, että edustettavasi tuntevat ja tavoittavat sinut?

LUOTTAMUSMIEHILLE järjestettävässä koulutuksessa on tuotu esille ajankohtaisten asioiden tiedottamisen merkitystä ja kannustettu luottamusmiehiä sekä paikallisten osastojen edustajia tuomaan ajankohtaisia, niin paikallisia kuin valtakunnallisiakin asioita jäsenten tietoon Upseeriliiton tiedotteiden sisällön jakamisen avulla. Tiedottamista voidaan toteuttaa myös yhdessä paikallisten osastojen johtokuntien kanssa osastojen kevät- ja syyskokouksissa sekä muissa erikseen järjestettävissä tapahtumissa.

Tämän jutun kirjoittajana käytän mahdollisuuttani antaa erityiskiitokset Kouvolan ja Valkealan osastoille mukavan kesäta-

pahtuman järjestämisestä Kouvolassa juhannusta edeltävällä viikolla.

LUOTTAMUSMIESJÄRJESTELMÄ toimii kaikilla eri organisaatiotasolla. Upseeriliitolla on puolustusvoimissa paikallisia luottamusmiehiä jokaisessa hallintoyksikössä ja käytännössä lähes jokaisella paikkakunnalla, joissa eri hallintoyksiköiden osissa palvelee upseereita.

Paikallisten luottamusmiesten lisäksi jokaisella puolustushaaralla (maa-, meri-, ja ilmavoimat, PVLOGL sekä PE ja alaiset laitokset) on alueelliset pääluottamusmiehet varapääluottamusmiehenä, maavoimilla suurimpana 2 + 2, joista toisella taistelijaparilla tärkeimpänä vastualueenaan tehtävien vaatavuuden arviointi, ja toisella vastaavasti virkaehtosopimusasiat.

Keskushallintotasolla, Upseeriliiton tapauksessa liiton toimistolla toimivat päätoimiset pääluottamusmiehet, joita on Puolustusvoimilla kaksi, **Tero Pynnönen** ja **Petri Soppi**.

Ajantasaiset tiedot luottamusmiehistä löydät kirjautumalla Upseeriliiton kotisivujen jäsenosioon: www.upseeriliitto.fi

LUOTTAMUSMIEHEN TEHTÄVÄNÄ on muun muassa valvoa virkaehtosopimusten toteutumista ja osallistua tehtävien vaatavuuden arviointiin. Jälkimmäistä tehtävää tulee monimuotoistamaan mahdollinen osallistuminen evp-henkilöstön LTAE-tehtävien arviointiin

ESJA-järjestelmässä, sikäli kun asiasta päästään työnantajapuolen kanssa sopuun jo aivan liian pitkään kestäneen selvittelyvaiheen jälkeen. Neuvottelujärjestömme JUKO on tukenut meitä tämän tavoitteen saavuttamisessa sekä työnantajapuolen ymmärryksen laajentamisessa kiitettävällä tavalla.

Paikalliset luottamusmiehet aloittavat mahdollisten erimielisyytapausten selvittämisen paikallistasolla, useimmiten henkilöstöalan edustajien kanssa. Mikäli asiaan ei saada ratkaisua paikallistasolla, käännetään tarvittaessa alueellisten pääluottamusmiesten puoleen.

Jos alueellisellakaan tasolla ei päästä yksimielisyyteen, niin päätoimiset pääluottamusmiehet ottavat asian käsittelyyn, ja tapauskohtaisesti se voi päättyä jopa työtuomioistuimeen asti.

Keskushallintotasolta eteenpäin vietävä erimielisyyssasia vaa-tii myös JUKO:n hyväksynnän mahdollisen ennakkotapauksen luonteen arvioinnin vuoksi.

TERO PYNNÖNEN
Puolustusvoimien
pääluottamusmies

"JÄSENIÄ KEHOTAMME SELVITTÄMÄÄN KUKA TAI KETKÄ EDUSTAVAT SINUA PAIKALLISELLA JA PUOLUSTUSHAARATASOLLA."

Henri Vanhanen
VTM
Tutkija, Ulkopoliittinen instituutti

Nato-Suomi ei ole pienvaltio

Suomi vietti heinäkuussa turvallisuuspolitiikan huippuviikkoa, kun osallistuimme ensimmäistä kertaa jäsenenä Naton huipukokoukseen, jonka jälkeen presidentti **Joe Biden** matkusti Helsinkiin Yhdysvaltojen uusimman liittolaismaahan vieraaksi.

Suomelle tapahtumat ovat eittämättä olleet historiallisia, mutta mikään turvallisuuspolitiikan päätepysäkki jäsenyys tai sen juhlinta eivät ole. Seremonioiden jälkeen edessä on Nato-arki, jossa Suomen on tunnistettava omat etunsa ja osattava edistää niitä.

Suomen askelmerkit Nato-jäsenyyden arkeen kumpuavat kolmesta huomiosta. Ensinnäkin Suomen modernit ja eurooppalaisella mittapuulla suuret asevoimat, etenkin maavoimien ja ilmavoimien osalta, tuovat aidon lisäarvon liittokunnan puolustukselle Pohjois-Euroopassa.

Toiseksi sijaintimme itämerellisenä ja arktisena valtiona tekee meistä halutun liittolaisen. Perinteisesti Itämeren alue on nähty teoreettisen Naton ja Venäjän välisen konfliktin mahdollisena leimahduspisteinä. Olemme siis kyvykäs toimija Naton kanalta strategisesti tärkeällä alueella.

Kolmanneksi Suomen ja samalla Natonkin etu onkin se, että kykenemme yhdessä muodostamaan mahdollisimman tehokkaan pelotteen Venäjälle. Tällä hetkellä Venäjä on Naton selkein sotilaallinen uhka ja sen hillinnässä Suomella on sekä saatavaa että annettavaa liittokunnan suunnalla.

Lähdemme siis kansallisesti hyvästä asemasta opettelemaan liittopolitiikkaa. Kyse on isosta muutoksesta vuosien katsannolla, vaikka poliitikot ovatkin puhuneet elämän jatkumisesta melko samanlaisena Nato-Suomessa. Emme kuitenkaan tee turvallisuuspolitiikkaa enää pelkällä Suomi-kärjellä.

Meihin tulee kohdistumaan paljon aiempaa enemmän painetta sen suhteen, mihin kykyjämme halutaan käyttää ja kehittää. Monet myös saattavat toivoa, että taakanjaon tasoittuminen tapahtuisi uusien jäsenmaiden kustannuksella.

Samalla Naton uusien puolustus suunnitelmien tulisi palvella mahdollisimman hyvin reunavaltioiden tarpeita ja tässä Suomella on saatavia myös komentorakenteiden kehittämisen myötä.

Meidän onkin opeteltava, millaista on olla globaalisti tärkeän liittouman jäsen ja hyödyntää tässä suoraviivaisesti valttejamme. Liitymme murroskauden Natoon, jonka tärkein tehtävä on rakentaa ja ylläpitää sotilaallisesti riittävää pelotetta. Tätä Suomi tekee jo nyt, mutta sitä on osattava vaatia varsinkin muiltakin jäseniltä. Puolustus suunnitelmien uskottava toimeenpano lähivuosina on Nato-Suomen tärkein tehtävä.

Halutessaan Suomi voi olla merkittävä valankäyttäjät Natossa. Heti kättelyssä meidän onkin syytä ymmärtää arvomme Natolle – kun lunastaa paikkansa pöydässä, tarjoutuu samalla parempi mahdollisuus olla osana määrittelemässä agenda. Mallioppilaan päälleystyksiä ei silti tule itseisarvoisesti pukea, emme ole pienvaltio Natossa.

”MEIDÄN ON OPETELTAVA, MILLAISTA ON OLLA GLOBAALISTI TÄRKEÄN LIITTOUMAN JÄSEN JA HYÖDYNTÄÄ TÄSSÄ SUORAVIIVAISESTI VALTTEJAMME”

Ei enää talkoilla töihin

EVP-UPSEEREITA ON TARVITTU töihin vahvistamaan rivejä kahden viimeisen vuoden aikana. Valtaosa rekrytoiduista on ottanut vastuuta nimenomaan siksi, että he voivat tukea Suomen turvallisuuden varmistamista. Työtä on tehty kotimaassa ja ulkomailla. Maksettu korvaus on ollut valtaosin alimitoitettu. Sen ovat tunnistaneeet myös töihin tulleet upseerit.

JUKO ON OTTANUT KANTAA ja on pyrkinyt neuvottelemaan Pääesikunnan kanssa palkkaukseen liittyvistä yksityiskohdista. Meillekin on tunnustettu, että palkkaus olisi pitänyt hoitaa paremmin ja jatkossa asia hoidetaan paremmin. Upseeriliitto pyrki vaikuttamaan asiaan yksinkertaisella mallilla, missä tehtävät luokitellaan upseereiden JSA-järjestelmällä. Myös lukumäärältään suuren joukon palvelussuhteen ehtojen neuvotteluosapuolella Upseeriliitto edustaa jänsiään.

PIXABAY

Jatkamme tätä yhteistyöllä ja elokuun loppuun on sovittu Jukon ja pääesikunnan välinen neuvottelu asiasta.

TURVALLISUUSTILANNE on vakautunut ja tekijöiden palkkaamiseen täytyy tulla enemmän normaaliolojen logiikkaa. Osaavat tekijät ovat tarpeen jatkossakin, erityisesti siksi, että Nato imuroi tekijöitä ulkomaan ja varmasti myös kotimaan tehtäviin. On myös huomattava, että Nato saattaa olla kiinnostunut rekrytoimaan suomalaisia myös

suoraan. Siksi on tärkeää, että työstä maksetaan asianmukainen palkka. Se on työmarkkinalogiikkaa, eikä palvelusuran perusteella ansaittua sotilaseläkettä voida laskea osaksi palkkaa. Sellainen ajattelu viittaa lähinnä kateuteen.

OPPIRAHAT ON MAKSETTU, nyt on otettava opiksi. Lunastetaan lupaukset siitä, että homma hoidetaan järkevästi. Ellei näin tehdä, on parempi jättää talkootyöt väliin.

MIKA YLÖNEN
Edunvalvontapäällikkö

Constantem decorat honor

Uskoa myös oppilasupseerin tulevaisuuteen

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU kouluttaa Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen upseerit. Upseeristo on jakautunut kahden eri ministeriön alaisuuteen, joka aiheuttaa Maanpuolustuskorkeakoulun virkaurakurssien osalta sen, että kurssilla olevat oppilasupseerit ovat kurssilla toisistaan eroavin palvelussuhteen ehdoin.

Olisiko siis aika jo kypsä avata dialogi virastojen yhteisestä virkaehtosopimuksesta Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen kesken Maanpuolustuskorkeakoululla opis-

kelevien virkamiesten palvelussuhteen ehtojen turvaamiseksi ja yhtenäistämiseksi positiivisella tavalla?

ASIA ON MERKITTÄVÄ yksittäiselle virkamiehelle ja dialogin avaaminen asiasta virastojen kesken loisi hyvän signaalin palvelussuhteen ehtojen kehittämisen osalta. Upseeristo on yhtenäinen, miksi eivät myös palvelussuhteen ehdot.

AKI JÄRVINEN
Rajavartiolaitoksen
pääluottamusmies

Taistelijan kypärä

TAISTELIJAN KYPÄRÄ M20 on tarkoitettu ensisijaisesti liikkuvaa taistelua käyvien jalkaväkijoukkojen käyttöön. Kypärä suojaa käyttäjää iskuilta, sirpaleilta sekä pistoolikaliiperin luodeilta.

Kypärä mahdollistaa valonvahvistimien ja muiden kypäräkiinnitteisten lisävarusteiden käytön. Kypärän ergonomisuus vähentää käyttäjään kohdistuvaa kuormitusta aiempiin kypärämalleihin verrattuna.

TAISTELIJAN KYPÄRÄ M20

Paino: 1328 g.

Suojaustaso: V50-arvo STANAG2920 mukaisesti on 700 m/s (puolet 1,1 g testisirpaleista pysähtyy tällä nopeudella). Luotisuojaustaso standardin NIJ 0101.06.01 mukaisesti on NIJ IIIA (.357SIG 8,1 g FMJ 448 m/s)

Valmistusmaa: Yhdysvallat

TAISTELIJAN KYPÄRÄ M23

Paino: 950 g.

Suojaustaso: V50-arvo STANAG2920 mukaisesti on 792 m/s (puolet 1,1 g testisirpaleista pysähtyy tällä nopeudella). Luotisuojaustaso standardin NIJ 0101.06.01 mukaisesti on NIJ IIIA (.357SIG 8,1 g FMJ 448 m/s)

Valmistusmaa: Yhdysvallat

Upseeritaustasta suuri hyöty kansanedustajan tehtäviin

Kansanedustaja, everstitiluutnantti evp. **Tomi Immonen** on Naton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja ja puolustusvaliokunnan jäsen.

”RÄJÄYTETÄÄN KAKSI PANOSTA, PALAAI!”. Lähti huuto pioneeriluutnantin suusta Keuruulla 90-luvun aikana. Ensimmäiset 10 vuotta oli reipasta sotilaselämää varusmieskoulutuksen parissa ja kompanian päällikkönä. Ajanjaksoon osuu myös vuosi rauhanturvaajana Libanonissa ja kokemusten jakamista opettajana tarkkailijakursseilla Niinisalossa ja päällystön kursseilla Norjassa. Kansainvälistymisen aikaa.

Seuraava 10 vuotta vierähti ajoneuvotekniikan ja logistiikan parissa Hämeen rykmentissä. Aikuis-koulutustehtäviä Asekoulun ampu-maleireillä ja Moottorikoulun ajoneuvoleireillä. Syntyi aitoa uskottavuutta keskustella logistiikasta myös kouluttajatasolla.

Julkisen hallinnon normisto tuli tutuksi Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmakeskuksen hallinnon rakentamaturakassa. Muutakin uutta asiaa tuli opittavaksi: verkko-operaatiokeskus, kybersodan käynti, puolustusvoimien johtamisverkko ja -järjestelmät. Kanslian päällikkönä maavoimataustainen upseeri pääsi todelliselle aitiopai-kalle Ilmavoimien esikuntaan. Operatiivisen suorituskyvyn suunnittelu

Tomi Immonen (ps.) näkee haasteina mm. vanhentuneen Puolustusvoimien työaikalain ja Nato-palvelussuhteiden ehdot.

ja AKV- ja AKT-tehtävät aukaisivat lentoupseerien opastuksella aivan uudenlaisen näkökulman puolustusvoimiin. Yli 15 vuoden hallinnollinen kokemus logistiikasta, henkilöstöhallinnosta ja virkamies- sekä hallintolaista mitattiin ulos viimeisessä tehtävässä 3. Logistiikkarykmentin hallintopäällikkönä.

PAREMPAA TAUSTAA en voisi toivoa kansanedustajan tehtävään. On kokemusta työstä saappaat savessa kentältä ja strategioista johtoryhmissä kahdessa puolustushaaras- ja logistiikan parissa.

Uraani Puolustusvoimissa arvo-tettiin puolueessa, joten toivomani paikka löytyi puolustusvaliokunnasta. Lisäksi vastuulleni osui Naton parlamentaarisen yleiskokouksen suomalaisen valtuuskunnan puheenjohtajuus, jossa kansainvälinen foorumi avautuu taas aivan erilaisesta näkökulmasta. Tarkastusvaliokunnan jäsenenä en päässyt kar-

kuun TRSS-prosessia, vaan jatkossa vahdin veronmaksajien rahojen käyttöä eduskunnan osalta.

HAASTEINA TUNNISTAN mm. Na-toon liittyvät palvelussuhteen ehdot ja Puolustusvoimien vanhentuneen työaikalain, johon pitäisi olla rohkeutta tarttua. Ukrainan materiaalituki on riippuvainen poliittisesta päätöksenteosta, johon oletan joutuvani mukaan.

Pysyvä Naton esikuntarakenne voisi tarjota tärkeän mahdollisuuden verkostoitua myös teollisuuden ja materiaaliyhteistyön kehittämiseksi.

PERUSSUOMALAISET VALIKOITUI puolueeksi melko vahvan riskiana-lyysin jälkeen. Suorapuheisuus ja politiikka ovat osoittautuneet haastavaksi yhdistelmäksi.

Uskon, että on kansakunnan etu, että myös tässä puolueessa on käytössä kolmen vuosikymmenen kokemus maanpuolustuksesta.

Uusia upseereita töihin

107. kadettikurssi ja 90. merikadettikurssi valmistuivat elokuun lopulla.

Ville Viita avasi päivän tilaisuuden kertoen ajankohtaisista edunvalvonta-asioista.

UPSEERILIITON JÄRJESTÖINFO pidettiin 14.8. Maanpuolustuskorkeakoululla ja illalla Katajanokan Kasinolla. Valmistuville kadeteille kerrottiin edunvalvonta-asioista, joihin nuoren upseerin kannattaa kiinnittää huomiota uran alkuvaiheessa. Perinteisellä upseeri-illallisella tutustuttiin Katajanokan upseerikerhon historiaan ja upseerien ruokailuperinteisiin mukavassa, mutta hieman haikeassakin tunnelmassa – kohta kurssilaiset lähtisivät eri palveluspaikkoihin.

Keskusteluissa ja kysymyksissä nousivat esille myös palvelussuhteen ehdot liittyen harjoitustoimintaan ja lisääntyvään kansainväliseen palvelukseen. Upseeriliiton antamaa tietoa ja tukea kadeteille ja nuorille upseereille pidettiin arvokkaana ja tarpeellisena.

Onnittelut valmistumisen johdosta ja tervetuloa töihin!

Tuleva työ virkamiehenä ja upseerina herätti monia kysymyksiä. Kurssikavereita onneksi löytyy kaikista puolustushaaroista.

Venäjä toimii omalla logiikallaan

KIINNOSTUS SUOMEN sotahistoriaa kohtaan on edelleen suurta. Vaikka välillä tuntuu, että kaikki on jo käsitelty, ilmaantuu säännöllisesti uusia kiinnostavia aiheita.

Viimeisin esimerkki on Laatokan meritaistelut vuonna 1942, jolloin Italia ja Saksa lähettivät laivastoyksiköitä Suomeen osittain "pyytämättä ja yllättäen" tukemaan Leningradin saartoa. Yksi syy aiheen aiempaan vähäiseen käsittelyyn voi olla se, että suomalainen sodanjälkeinen historiankirjoitus on korostanut jatkosotaa "erillissotana" ja vähätellyt Suomen roolia miljoonakaupunki Leningradin saarrossa.

Aloite lähettää yksiköitä Saksasta ja Italiasta lähti kenraaliluutnantti **Paavo Talvelasta**, joka vuonna 1942 toimi Suomen yhteysupseerina Saksan päämajassa OKW:ssa. Koska Saksan tavoitteena oli vihdoin valloittaa Leningrad, oli huoltoliikenteen katkaisu Saksan prioriteetti. OKW määräsi Saksan rannikkomiihävittäjä- ja raskaita tykistölaivastoja siirrettävän Laatokkaan. Italia täydensi joukkoa neljällä torpedoveneellä.

Alusten siirto, mm italialaisten torpedoveneiden kuljetus Välimereltä Alppien yli oli vaativa logistinen operaatio. Saavuttuaan Suomeen alukset hinattiin Saimaan kanavaa pitkin ja kuljetettiin loppumatkan rautateitse Laatokalle.

Laatokan operaatioiden ajatukseksi oli se, että nopeat torpedoveneet ja rannikkomiihävittäjä- ja hi-

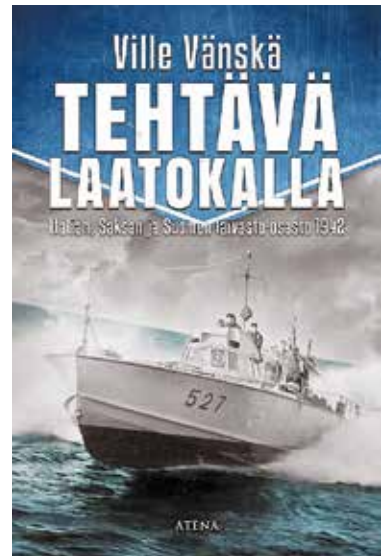
"Italialaiset torpedoveneet olivat poikkeuksellisen menestyksekkäitä hankalissa olosuhteissa."

taammat tykistölautat olisivat hyökänneet koordinoitusti Leningradin huoltokuljetuksiin.

Yhteiset operaatiot kariutuivat kuitenkin kalustorikkoihin sekä navigoinnin ja muodostelma-ajon haasteisiin pimeässä ja kovassa merenkäynnissä. Poikkeuksen muodostivat italialaiset torpedoveneet, jotka tekivät joitain menestyksellisiä erillishyökkäyksiä. Lopuksi lokakuussa suoritettiin koottu hyökkäys Suhon majakkaa vastaan, jonka neuvostojoukot torjuivat, aiheuttaen suuria tappioita hitaille saksalaisille tykistölautoille.

Operaation suurin menestys oli Luftwaffen ja Suomen ilmavoimien alas ampumat 20 neuvostokonetta. Tämän jälkeen sekä Italia että Saksa vetäytyivät Laatokasta.

Merisotaopin asiantuntijana **Ville Vänskä** on tehnyt mittavan työn kerätessään tietoja useista erillisistä suomalaisista, saksalaisista, italialaisista ja neuvostolähteistä. Luet-

Ville Vänskä: Tehtävä Laatokalla, Italian, Saksan ja Suomen laivasto-osasto 1942
Atena 2023, 236 sivua,
ISBN: 978-951-1-45324-6.

tavuutta parantavat myös erilliset faktaosat eri yksiköistä ja niiden kalustosta sekä suomalaisten, italialaisten ja saksalaisten päähenkilöiden lähempi esittely, mikä antaa myös hyvän käsityksen siitä, kuinka henkilökohtaiset ominaisuudet ja henkilösuhteet vaikuttivat operaatioiden toteutukseen.

Pienenä miinuksena voidaan todeta, että kesältä 1942 saatavilla olevaa ainutlaatuista värivalokuvamateriaalia ei ole täysin hyödynnetty, vaikka mustavalkovalokuvia kirjassa onkin runsaasti.

ANDERS GARDBERG

Venäjä haluaa pohjoisen herruuden

"Ukrainan sodan heikentämä Venäjä haluaa varmistaa itselleen pohjoisen herruuden. Suomen armeijan erikoisjoukoilla on menossa talviselviytymisharjoitus Pohjois-Lapissa lähellä Norjan ja Venäjän rajaa.

Tilanne muuttuu, kun Suomen maaperällä havaitaan epäilyttävää tiedustelutoimintaa. Suomi ja Norja päättävät vastata aggressioon nopealla yhteisoperaatiolla.

Maailmanpoliittisen tilanteen muuttuessa myös Kiina näkee mahdollisuutensa vahvistaa globaalia asemaansa."

OPERAATIO NAPAKETTU on menestyneen trillerisarjan kolmas, itsenäinen osa. Aiemmat osat ovat **Operaatio Punainen kettu** ja **Operaatio Aavikkokettu**. Trillerit kertovat suurvaltojen valtakamppailuista, joihin Suomikin vedetään mukaan. Sotilasoperaatioiden keskelle joutuvat tavalliset reserviläiset, tunnetut poliitikot ja ammattisotilaat.

Kirjailija **Helena Immonen** on sisiradisti ja reserviupseeri. Hän on turvallisuuspolitiikkaan perehtynyt journalistin ja viestinnän ammattilainen.

Helena Immonen: Operaatio Napakettu
Docendo 2023, 460 sivua,
ISBN: 978-952-382-572-7.

Työn ja perhe-elämän suhde upseeriperheissä

TUTKIMUSTIETOON pohjautuva teos antaa monipuolisen kuvan upseerien ja puolisoitten työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen kysymyksistä ja perheissä käytetyistä ratkaisuista.

Upseerit ja puoliset kuvaavat koskettavasti arkea ja juhlaa, yhteyttä jayksinäisyyttä. sekä sitä, millaiset asiat perheitä arjessa kannattelevat. Puolisoiden keskinäisen tuen muodot ja merkitys ovat erilaisia eri elämäntilanteissa.

Paljon kokeneilta pariskunnilta voi kuulla kaikuja onnellisen parisuhteen salaisuudesta.

Psykoterapeutti **Sini Rantakari** katsoo upseerien parisuhteita lem-

peydellä ja tarjoaa uusia näkökulmia upseerin työn ja perheen väliseen suhteeseen.

Upseeriliitto pitää teoksen tuomaa tietoa erittäin tärkeänä. Upseerin ammatti tuo haasteita koko perheelle ja sosiaaliseen siviilielämään. Työssä jaksaminen edellyttää riittävää palautumista ja mahdollisuutta viettää aikaa läheistensä kanssa. Jäsentensä työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen ongelmien ratkaiseminen on eräs Upseeriliiton edunvalvonnallinen kohde.

Upseeriliitto on ollut mukana tukemassa kirjan tekemistä.

Kirja julkaistaan 16.9.

Sini Rantakari: Upseerin rinnalla
BoD-Books on Demand 2023,
119 sivua,
ISBN: 978-952-80-0062-4.

**Puolustusvaliokunnan
puheenjohtaja
Jukka Kopra:**

Kannamme huolta myös henkilöstön jaksamisesta

Hallitusohjelman mukaan Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Hallituskauden alussa laaditaan ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko sekä puolustuselonteko, joissa määritetään myös Suomen Nato-jäsenyyden peruslinjaukset. Venäjän toiminta pakottaa tarkastelemaan itänaapuria täysin uudella tavalla aiempiin selontekoihin verrattuna.

TEKSTI **MARTTI LEHTO**

KUVAT **MARKO VARAMA,
US ARMY PHOTO**

Kansainvälisissä harjoituksissa tutustutaan olosuhteisiin ja kalustoon molemmin puolin. Tässä yhdysvaltalaisryhmä siirtymässä NH-90:n kyytiin ja suomalaiset perehtymässä amerikkalaiseen käsiaseeseen.

US ARMY PHOTO

YHDYSVALLAT TULEE OLEMAAN YKSI SUOMEN KESKEISIMMISTÄ STRATEGISISTA YHTEISTYÖKUMPPANEISTA JA LIITTOLAISISTA. SUUNNITELTU PUOLUSTUSYHTEISTYÖSOPIMUS TAKAA YHDYSVALTAIN KIINTEÄÄ TUKEA, JOUKKOJEN LÄSNÄOLOA JA MAHDOLLISTAA KALUSTON ENNAKKOVARASTOINTIA.

Eduskunnan puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Jukka Kopran** (kok.) haastattelun lähtökohtana on **Petteri Orpon** (kok.) hallituksen ohjelma, jossa todetaan vallitseva haastava turvallisuuspoliittinen tilanne. ”Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi Venäjän aloitettua täysimittaisen hyökkäyssodan Ukrainassa helmikuussa 2022. Euroopan turvallisuuteen kohdistuu vakavin uhka vuosikymmeniin. Venäjän raaka sota Ukrainaa vastaan rikkoo kansainvälistä oikeutta ja YK:n peruskirjan periaatteita. Se heikentää Suomen ja koko Euroopan turvallisuutta ja vakautta sekä Venäjän uskottavuutta sopimuskumppanina.”

Kansainvälinen yhteistoiminta

Hallitusohjelman mukaan Suomi kehittää laaja-alaisesti suhdettaan Yhdysvaltoihin, joka on yksi Suomen keskeisimmistä strategisista yhteistyökumppaneista ja liittolaisista. Jukka Kopran mukaan puolustusyhteistyösopimuksen (*Defence Cooperation Agreement, DCA*) solmiminen on olennainen yhteistyömuoto ja se saataneen valmiiksi vuonna 2024.

Kyseessä on oikeudellisesti sitova sopimus, jonka myötä Yhdysvaltain kiinteä tuki ja läsnäolo ovat mahdollisia kuten kaluston ennakkovarastointi. Yhdysvalloilla on vastaavia sopimuksia keskeisten eurooppalaisten Nato-maiden kanssa, ja myös Ruotsin kanssa on vastaava prosessi käynnissä.

– F-35 -hankinnan myötä syntyy uusia väyliä yhteistyöhön, teollinen yhteistyö (30 prosenttia 10 miljardin euron hankintasummasta) avaa suomalaiselle puolustusteollisuudelle ovia Yhdysvaltain suuntaan. Tämän ohella DCA on erittäin merkittävä mahdollisuus suomalaiselle puolustusvälineteollisuudelle, Kopra sanoo.

– Näkyvä muutos US-yhteistyössä tulee olemaan harjoitustoiminnan lisääntyminen amerikkalaisjoukkojen kanssa, erityisesti maavoimissa. Ilma- ja merivoimilla on jo vakiintuneesti laajamittaista kv-yhteistyötä, myös amerikkalaisten kanssa.

Toinen kehittämisen alue tulee olemaan Pohjoismaiden ja Baltian maiden (NB8) yhteistyö. Kopran mukaan Nordefcon painoarvo säilyy Pohjoismaisessa viitekehyksessä. Sen puitteissa pystytään tekemään entistä tiiviimpää yhteistyötä, kun kaikki pohjoismaat ovat Naton jäseniä. Nordefcon ohella Suomi-Ruotsi ja Suomi-Norja -yhteistyö korostuvat. NB8 -formaatti on tärkeä, kun kaikki mukana olevat maat ovat Nato-jäseniä, mikä mahdollistaa esim. harjoitus- ja operatiivisen suunnittelun tiivistämisen näiden kahdeksan maan kesken.

Suomi on tukenut Ukrainaa aseellisesti ja sitoutuu hallitusohjelman mukaan jatkamaan aseapua. Jukka Kopra korostaa, että apua annetaan niin kauan kuin on tarpeen.

– Suomi on sitoutunut, yli hallitus-oppositio-asetelman, tukemaan Ukrainaa niin kauan kuin on tarpeen. Ukrainalle on annettu 17 apupakettia, joiden arvo on yhteensä 1,2 miljardia euroa. Annettu materiaali korvataan Puolustusvoimille ja puolustushal-

VENÄJÄN HYÖKKÄYSSOTA SAATTAJAT JATKUA PITKÄÄN. TÄMÄN JÄLKEEN SAATTAJAT MUODOSTUVA UUSI KYLMÄN SODAN AIKA.

linto suunnittelee pitkäjänteisesti tulevien pakettien sisällön Ukrainan avun tarpeen ja avustamismahdollisuuksiemme mukaan.

– Venäjän hyökkäyssota saattaa hyvin jatkuu pitkään, ja siksi asemateriaalin tuotantoa tulee tehostaa pikaisesti. Länsimailla tulee olla nykyistä olennaisesti parempi kyky tuottaa esimerkiksi ammuksia. Ennen pitkää varastot tyhjenevät ja niitä tulee voida täydentää. Venäjänkin on tehostanut omaa asemateriaalituotantoaan ja näyttää siirtyvän ns. sotatalouteen.

– Voi olla, että tämän jälkeen muodostuu uusi kylmä sota. Joka tapauksessa kaikissa Nato-maissa tulee asevoimiin investoida vähintään kaksi prosenttia bkt:sta, toteaa Kopra.

Suomi ja Nato-rakenteet

Natolla on 28 osaamiskeskusta (Center of Excellence), jotka eivät kuulu Nato-rakenteeseen, mutta tukevat sen toimintaa omalla erikoisosaamisalueellaan. Uusien osaamiskeskusten perustaminen tehdään Natossa tapahtuvan poliittisen konsultaatioprosessin jälkeen. Hallitus tavoittelee Naton toimintojen kuten osaamiskeskusten sijoittamista Suomeen.

Jukka Kopran mukaan kyseessä on hidas prosessi, ja monilla Nato-mailla on esityksiä siitä, millaisia osaamiskeskustoja tulisi jatkossa perustaa – vai tarvitaanko niitä ylipäänsä lisää ollenkaan.

– Esimerkiksi Norjassa on jo *Cold Weather Operations* -osaamiskeskus, joka olisi luontevasti voinut olla Suomen uusi CoE. Eli vaaditaan perusteltu esitys siitä, miksi ja millainen CoE tarvitaan, ja tämän jälkeen Natossa käydään jäsenmaiden kesken keskustelua siitä, onko esitykselle perusteita. Sinänsä Nato-keskustelu rinnastuu EU:n virastokeskusteluun: kaikki halusivat niitä omalle maaperälleen, mutta yhteisymmärryksen löytäminen on haastavaa uusien keskusten tarpeellisuudesta. Meidän tulee sisäisesti löytää ne osaamisalueet, jonka pohjalta voisi osaamiskeskusten perustaa.

Jonkin uuden Nato-rakenteen saaminen Suomeen on mahdollista. Kopran mukaan Puolustusvoimien rakenteet ovat jatkossa myös Nato-rakenteita, joten Natolla on jo tätä kautta läsnäolo Suomessa.

– Suomalaisesikuntiin tulee varmastikin yhteisupseereita eri Nato-maista. Kysymys, missä määrin nykyistä Naton esikuntarakennetta on tarpeen muokata Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden myötä, on vielä vastausta vailla. Suomi ja Ruotsi tuovat merkittävän lisän niin maa-, ilma- kuin merivoimien kokonaisvahvuuteen Pohjolassa, joten perusteita alueelliselle esikunnalle voisi olla. Toisaalta Naton nykyinenkin esikuntarakenne on vahvasti alimiehitetty, ja aukkopaikkojen täyttäminen nykyisessä rakenteessa olisi perusteltua.

– Jos osaamiskeskusten saaminen Suomeen on haastavaa, kokonaan uuden Nato-esikunnan perustaminen ja sijoittaminen Suomen maaperälle vasta haastavaa olisikin. Meidän kannaltamme haasteellista on myös Brunssum vai Norfolk -keskustelu. Ollisi järkevää ja loogista, että Suomi, Ruotsi ja Norja olisivat saman Joint-esikunnan alaisuudessa. Norfolkkin yhteispuolustushaaraesikunta perustettiin vasta 2017, ja sen kokoonpano on vahvasti merivoimainpainotteinen. Brunssum taas pystyy johtamaan mitattavia maavoimaoperaatioita. Tärkeintä on, että kuvio on selkeä ja tehokas ja asia ratkenee puolustus-suunnitteluprosessin myötä.

– Nato-jäsenyys tarkoittaa myös kymmenien lakien muuttamista. Rauhan ajan toiminta Natossa kyllä hoituu, mutta miten avun antaminen sotatilanteessa? Miten reserviläiset sitoutetaan osallistumaan tarvittaessa sodan aikana operaatioihin ulkomailla. Varmastikin tarvitaan jonkinlainen etukäteen tehty sitoumusjärjestelmä kuten meillä jo muillakin osin on olemassa.

Asevelvollisuuden kehittäminen

Hallitusohjelman mukaan tullaan asevelvollisuutta kehittämään ja laajennetaan kutsunnat koskemaan koko ikäluokkaa parlamentaarisen työryhmän raportin mukaisesti. Onko näköpiirissä yleisen asevelvollisuuden ulottaminen koko ikäluokkaan?

– Nykyinen järjestely on nähty toimivaksi. Ikäluokkien pienentyessä vapaaehtoisia naisia pitäisi saada vuosittain noin 2000. Perustuslakivaliokunta on voimassa olevaa asevelvollisuuslakia säädettäessä todennut, että vain miehiin kohdistuva asevelvollisuus on perustuslain mukainen järjestely. Asevelvollisuuden yleisen hyväksyttävyyden kannaltakin

Digitalisoimme maailmaa

jossa panokset ovat korkeimmat,
vaatimukset ovat kovimmat ja teknologia ratkaisee

Seuraa meitä LinkedInissä

MilDefin tarjonta käsittää ruggedoitua elektroniikkaa, ohjelmistoja ja palveluita. Tuotteitamme käytetään maalla, merellä ja ilmassa niin kansallisissa kuin kansainvälisissä operaatioissa maailmanlaajuisesti, äärimmäisissä ja vaativissa ympäristöissä.

Taistelukentän tietotekniikan numero 1

MilDef on jo 25 vuotta kehittänyt ja toimittanut ruggedoitua tietotekniikkaa ja erikoiselektroniikkaa puolustusvoimien ja muiden turvallisuusviranomaisten käyttöön. Olemme pohjoismainen toimittaja, joka tarjoaa integroituja ja räätälöityjä laiteistoratkaisuja myös kyberpuolustuksen tarpeisiin.

Ota yhteyttä saadaksesi lisätietoja mobiilituotteistamme, näytöistämme ja 19"/2 -laitteistamme.

+358 40 090 6100
salesfi@mildef.com

www.mildef.com

nykyinen järjestelmä on toimiva. Kaikki keinot tulee kyllä käyttää, jotta kaikki halukkaat voivat suorittaa varusmiespalveluksen.

Useita selontekoja laaditaan

Hallituskauden alussa laaditaan ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko sekä puolustusselonteko, joissa määritetään myös Suomen Nato-jäsenyyden peruslinjaukset.

Jukka Koprان mielestä molempiin selontekoihin olisi syytä tarttua ripeästi ja mieluiten yhtä aikaa, niin Nato-jäsenyyden, kuin turvallisuustilanteenkin takia. Ukrainan sota ja Venäjän toiminta pakottavat tarkastelemaan itänaapuria täysin uudessa valossa aiempiin selontekoihin verrattuna. Ministeriö valmistelee selonteot ja valiokunnalla on täysi valmius priorisoida näiden käsittely siten, että asia etenee sujuvasti ja riuskasti.

– Selontekotyössä tarvitaan parlamentaarista ohjausta ja Nato-jäsenyys tulee näyttäytymään aivan uudessa roolissa. Tarvitaan linjauksia osallistumisesta Naton toimintaan kuten esimerkiksi Air Policing, Suomeen tulevien joukkojen toiminnan säädöspohja, jäsenyyden vaikutus Suomen sotilaalliseen infrastruktuuriin.

Johtamisrakenteita uudistetaan

Kokonais- ja kyberturvallisuuden johtamisrakenne uudistetaan hallituskauden aikana pääministerin johdolla. Valtioneuvoston häiriötilanteiden hallinnan ja kriisijohtamisen toimintamallista laaditaan valtioneuvoston periaatepäätös, ja sitä kehitetään valtioneuvoston yhteisen suunnittelukeskukselliseen suuntaan.

Koprان mukaan on tärkeää, että jollakin taholla on selkeä kokonaisvastuu ja myös resurssit toiminnan johtamiseen.

– Tarvitaan selkeät johtosuhteet, toimivaltuudet, tiedonvaihtomekanismit eri hallinnonalojen välillä ja aineistojen käsittelytavat. Valtioneuvoston kanslia, pääministerin alla, on luonteva paikka toiminnan johtamiselle. Nykymalli, jossa ministeriöt itsenäisesti linjaavat esim. kyberturvallisuus-toimistaan, johtaa siihen, että varautumisen taso saattaa merkittävästikin vaihdella ministeriöstä toimeen. Puolustusvaliokunta on jo pitkään ajanut keskitetympää johtamismallia, nykymalli ei vastaa kasvavaan uhkakuvaan.

Hybridi- ja kyberpuolustus vahvasti esillä

Hallitus laatii kyberpuolustusdoktriinin sekä selkeyttää ja tarkentaa Puolustusvoimien roolia kyberpuolustuksessa.

– Yhteiskuntien digitalisoituessa kyberturvallisuus on keskeisen tärkeä ulottuvuus. Puolustusvoimien ydinsaamisaluetta on kyberpuolustus, ja sen edelleen kehittämiseksi on järkevää, että laaditaan doktriini, jossa pitkäjänteisesti pystytään kehittämään kyberpuolustusta. Hyökkääjän attribuutio ts. selkeä tunnistaminen tarvitaan, jotta voidaan toteuttaa oikea-aikaisia ja oikein mitoitettuja vastatoimenpiteitä. On myös pohdittava, millä mekanismeilla ja ehdoilla attribuutio julkistetaan.

Suomi varautuu hybridiuhkiin ennakoivasti. Hallitus uudistaa kansallisen kyberturvallisuusstrategian vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Onko uusi strategia hybriditurvallisuusstrategia vai perinteinen kyberturvallisuusstrategia?

Jukka Koprان näkemyksen mukaan kyberturvallisuusstrategiaa on tarpeellista katsoa jatkossa laaja-alaisemmin uhkakuvakirjon kasvaessa. Perinteisestä kyberturvallisuusstrategiasta on siirryttävä laaja-alaisempaan tarkasteluun. Mm. informaatiopuolustus tulee huomioida jatkossa vieläkin painokkaammin.

– Tarvitaan selkeyttä strategiseen viestintään ja informaatiopuolustukseen sekä riittävät voimavarat näiden asioiden hoitamiseksi,

Hallitusohjelman mukaan tiedustelu- ja valmiuslainsäädäntö päivitetään mahdollistamaan hybridiuhkien tehokas torjunta. Jukka Koprان mielestä tiedustelulainsäädäntö on osoittautunut erittäin toimivaksi.

– Havaitut puutteet ovat pieniä ja helposti korjattavissa. Nyt tarvitaan mm. pidempiä tiedon säilyttämisen aikoja. Lisäksi valmiuslain kokonaisuudistusta on kiirehdittävä. Siihen on nyt tehty osauudistuksia, mutta kokonaisuudistus on ehdottoman välttämätön.

Kyberturvallisuusosaamisen lisääminen

Jukka Koprانin mukaan suomalainen kyber- ja informaatioturvalisuusosaaminen varmistetaan pnostamalla alan koulutukseen.

– Yliopistoissa (esim. Jyväskylä) on korkeatasoista kyber- ja informaatioturvalisuuden osaamista. On tärkeää, että julkinen sektori ja yrityskehittäjät tiivistävät yhteistyötään kyber- ja informaatioturvalisuudessa kokonaisturvallisuuden ajattelumallin mukaisesti.

"KANNAMME HUOLTA HENKILÖSTÖN JAKSAMISESTA, SEN TULEE OLLA KUNNOSSA."

HALLITUSOHJELMAAN ON KIRJATTU, ETTÄ HALLITUS VARMISTAA PUOLUSTUSVOIMIEN HENKILÖSTÖN RIITTÄVYYDEN JA JAKSAMISEN MUUTTUNEESSA TOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄ.

Selonteossa on tunnistettu tarve kasvattaa opettajien valmiuksia oppilaita kriittiseen medialukutaitoon sekä tietoisuuteen kyberriskeistä vahvistetaan laajan yhteiskunnallisen resilienssin lujittamiseksi. Kopra näkee, että kyberturvallisuuskoulutusta tulee laajentaa laajemmin kaikkeen korkeakoulutukseen. Siinä tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä.

– Yliopistojen osaamisohjan parempi hyödyntäminen on tärkeä, samoin yrityssectän kanssa tehtävä yhteistyö. Suomi ei pienenä maana voi ikinä pannaostaa kyberturvallisuuteen sellaisia summia, kuin suuremmat maat. Suomessa on kuitenkin korkeatasoista kyberosaamista, ja eri toimijoiden välinen tiiviimpi yhteistyö on avainasemassa kyberturvallisuuden parantamisessa.

Avaruus uutena sodankäynnin alueena

Jukka Kopra näkee avaruudessa Suomellekin merkittävän toiminta-alueen. Kaupallisten ratkaisuiden merkitys on kasvanut, hinnat laskeneet ja samalla kasvaa niiden sotilaallinen merkitys. Suomi on liittynyt EU:n avaruusvalvontajärjestelmään ja tarvitsemme avaruustilannekeskuksen tarpeellisen tilannekuvan muodostamiseen. Sillä olisi merkitystä turvallisuuden sekä alan tutkimuksen ja osaamisen merkittävänä edistäjänä.

– SpaceX:n Starlink on satelliitti-internetjärjestelmä. Konstellaatioon kuuluvia satelliitteja on toiminnassa yli 4 000. Järjestelmää on käytetty menestyk-

sellisesti Ukrainassa siviili- ja sotilaskäytössä. Suomalaisen Iceye-yhtiön satelliittien SAR-tutkien (Synthetic Aperture Radar) avulla Ukrainan asevoimat saavat tutkakuvaa kriittisistä alueista. Sillä pystytään muodostamaan tarkkoja kuvia myös pilvisellä säällä. Nämä ovat kiinnostavia kaupallisia palveluja, joiden hinnat ovat murto-osa perinteisistä avaruus-toiminnan investoinneista.

Henkilöstöstä on huolehdittava

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallitus varmistaa Puolustusvoimien henkilöstön riittävyyden ja jaksamisen muuttuneessa toimintaympäristössä. Tarvittavaa henkilöstöä lisätään suunnitelmallisesti.

Jukka Kopran mukaan asiasta linjataan puolustuselonteossa. Selvää on, että edellisen selonteon lisäresurssilinjaukset eivät tule riittämään.

– Kannamme huolta henkilöstön jaksamisesta, sen tulee olla kunnossa.

Hallitus arvioi Nato-jäsenyyden vaikutukset asevelvollisuuteen sekä vapaaehtoisten reserviläisten ja palkatun henkilökunnan osallistumisen Naton yhteiseen puolustukseen.

Jukka Kopran mukaan asia on vielä suunnittelupöydällä. On jo tunnistettu tarve lähettää noin 100 sotilasta ja siviiliä Nato-rakenteisiin, mikä tapahtuu portaittain tämän vuosikymmenen kuluessa. ■

Kiinan vaikutusvallan kasvu 2020–2040

Kiinan strategisena tavoitteena on olla vuoteen 2050 mennessä suurvalta muiden suurvaltojen joukossa samalla, kun sillä on kyky voittaa alueellinen konflikti ja projisoida voimaa maailmanlaajuisesti.

KIRJOITTAJAT

KARI HUHTALA, ye-komentaja evp.

TAPIO KOSKIMIES, FT, Comrendum Oy

ERKKI PEKONEN, ye-everstilutnantti evp., Comrendum Oy

”TO BUILD CHINA INTO A GREAT MODERN SOCIALIST COUNTRY IN ALL RESPECTS, WE HAVE ADOPTED A TWO-STEP STRATEGIC PLAN:

- BASICALLY, REALIZE SOCIALIST MODERNIZATION FROM 2020 THROUGH 2035
- BUILD CHINA INTO A GREAT MODERN SOCIALIST COUNTRY THAT IS PROSPEROUS, STRONG, DEMOCRATIC, CULTURALLY ADVANCED, HARMONIOUS, AND BEAUTIFUL FROM 2035 THROUGH THE MIDDLE OF THIS CENTURY.”

PRESIDENTTI XI JINPING KIINAN KOMMUNISTISEN PUOLUEEN KANSANKONGRESSIN KOKOUKSESSA LOKAKUUSSA 2022.

Kiinan kommunistisen puolueen vuoden 2017 puoluekokouksessa puoluejohtaja ja presidentti **Xi Jinping** ilmoitti uuden aikakauden alkaneen. Hän päivitti aiemmat Kiinan nousun strategiat ja esitti niille uuden aikataulun sekä asetti päämääräksi vauraan sosialistisen valtion luomisen ja vahvan suurvalta-aseman saavuttamisen.

Strateginen suunnitelma etenisi kolmessa vaiheessa. Vuoteen 2020 mennessä Kiinan oli määrä saavuttaa kohtalainen hyvinvointi. Vuoteen 2035 mennessä Kiinasta on määrä tulla moderni sosialistinen valtio, joka on maailman johtaja mm. koulutuksen, tieteen, teknologian, kulttuurin ja urheilun alueilla samalla, kun se kehittää kansallista turvallisuuttaan ja modernisoi asevoimiaan. Vuonna 2050 eli kansantasavallan 100-vuotisjuhlavuotta seuraavana vuonna Kiina on suunnitelman mukaan saavuttanut suurvalta-aseman muiden suurvaltojen joukossa.

Vuonna 2022 pidetyssä seuraavassa puoluekokouksessa Xi, joka valittiin kokouksessa poikkeuksellisesti kolmannelle puheenjohtajakaudelle, toteusi strategian ensimmäisen viisivuotiskauden edenneen suunnitelman mukaisesti, eikä esittänyt muutoksia strategiaan tai sen aikatauluun.

Kiina korostaa kaikissa toimissaan jatkuvaa taloudellista ja sosiaalista kehitystä, mikä puolestaan turvaa sisäpoliittisen vakauden ja siten kommunistisen puolueen valta-aseman säilymisen.

Maan aktiivisen ulkopoliittikan ja vaikutusmahdollisuuksien merkittävä mahdollistaja on autoritaarinen, keskusjohtoinen poliittinen järjestelmä, jonka ansiosta Kiina pystyy toimimaan tarvittaessa tehokkaasti, ilman demokraattisen päätöksenteko- ja toimeenpanojärjestelmän hidasteita. Toisaalta kaikkeen Kiinaa koskevaan pidemmän aikavälin arviointiin on liitettävä varauksia, jotka johtuvat maan autoritaarisesta järjestelmästä ja muista sisäisistä tekijöistä, joiden painoarvoa ja voimaa on vaikea ennustaa.

Presidentti Xi:stä on vuoden 2022 puoluekokouksen jälkeen tullut käytännössä yksinvaltiainen, jolle ei ole selkeää seuraajaa, mikä tuo epävarmuustekijöitä hallinnon jatkuvuudelle.

Sisäisellä valvonnalla sisäistä vakautta

Kiinan sisäinen vakaus on saatu aikaan kovalla sisäisellä valvonnalla. Talouskasvu on tuonut valtiojohtoon käytettäväksi valtavasti taloudellisia resursseja, mutta epäedullinen demografiakehitys, ympäristöongelmat seurauksineen, paikallisen hallinnon korruptio sekä velkaantumiskehitys luovat epävarmuuksia talouskasvulle 2020-luvulta alkaen.

Kasvavalle keskiluokalle ei enää riitä elintason nousu, vaan se haluaa parempaa sosiaaliturvaa, eläkejärjestelmää, julkisia palveluja, puhtaampaa elinympäristöä, parempilaatuisia elintarvikkeita sekä poliittisia oikeuksia. Toisaalta on huomattava, että

nämä ovat kaikki asioita, jotka kommunistinen puolue on jo ottanut huomioon toimissaan, ja keski-vertokiiinalainen on lähtökohtaisesti tyytyväinen oloihinsa ja maan asemaan.

Lähialue ja meriyhteydet tärkeitä

Kiinalle sen lähiympäristö eli Itä- ja Kaakkois-Aasia sekä läntisen Tyynenmeren alue ovat ensisijainen vaikutuskohde ja toimintaympäristö. Kiinan intressit sen omilla lähialueilla liittyvät ennen kaikkea elintärkeisiin merikuljetusyhteyksiin.

Maan talous on täysin riippuvainen meritse tapahtuvasta raaka-aineiden ja energian tuonnista sekä teollisuustuotteiden viennistä. Kiina joutuu tuomaan valtaosan tarvitsemastaan energiasta ja raaka-aineista, mikä on Kiinan suuri heikkous verrattuna Venäjään ja Yhdysvaltoihin. Häiriöt energian ja raaka-aineiden kuljetusyhteyksissä heijastu-

vat nopeasti talouteen ja hidastavat kasvua. Kiinan kannalta kyse on huoltovarmuudesta, mikä pitkälti määrittää myös ulko- ja sotilaspolitiikkaa.

Meriyhteyksien turvaamiseen käytetään seuraavien vuosikymmenien aikana merkittävästi voimavaroja ja vaikuttamiskeinoja. Lähimmillä merialueillaan eli Itä-Kiinan merellä ja Etelä-Kiinan merellä Kiina pyrkii hankkimaan ylivoimaisen sotilaallisen aseman vuoteen 2030 mennessä.

Kiina vahvistaa koko ajan asemaansa ja sotilaallisia suorituskykyjään erityisesti Etelä-Kiinan merellä, strategisesti tärkeällä kiistanalaisella alueella, jonka kautta kulkee yli 80 prosenttia Japanin, Etelä-Korean, Kiinan ja Taiwanin raakaöljyn tuonnista. Lisäksi alue on kalastukselle tärkeä, ja siellä sijaitsee runsaasti hyödyntämättömiä luonnonvaroja.

Kiina on 2010-luvun alusta lähtien miehittänyt alueen aikaisemmin asumattomia atolleja ja rakentanut niille sotilastukikohtia. Muut alueen rantavaltiot eivät ole kyenneet estämään Kiinan toimintaa.

Yhdysvallat on johdonmukaisesti kiistänyt Kiinan aluevaatimukset, ja sen merivoimat ovat käyttäneet vapaan merenkulun oikeuttaan alueella. Tämä on puolestaan johtanut Kiinan protestointiin, joihinkin läheltä-piti-tilanteisiin ja jännityksen lisääntymiseen. Alueen muut toimijat ovat jo vastanneet Kiinan uhkaan kehittämällä omia sotilaallisia suorituskykyjään ja lisäämällä keskinäistä yhteistyötä.

Kiina ei todennäköisesti saavuta sotilaallista johtoasemaa koko läntisen Tyynenmeren alueella ennen vuotta 2040, koska myös alueen tämän hetken voimakkain toimija Yhdysvallat vahvistaa omia suorituskykyjään.

Kiinaa ja Venäjää yhdistävät samankaltaiset uhkakäsitykset ja näkymät kansainvälisen turvallisuusympäristön kehityksestä, vaikka aikaisempi asetelma isovelvi-Venäjä ja pikkuveli-Kiina on jo vuosikymmen sitten kääntynyt päällelleen. Kiina ja Venäjä ovat olleet strategisia kumppaneita vuodesta 2014. Venäjän hyökättyä Ukrainaan maat ilmoittivat helmikuussa 2022 olevansa ”ystäviä ilman rajoitteita”. Kiina ei ole virallisesti tukenut Venäjää, mutta ei ole myöskään tuominnut sen toimintaa. Syinä tä-

Etelä-Kiinan meren aluekiistat ovat jatkuneet pitkään. Tilanne alueella on sotilaallisesti jännittynyt. [Kartan lähde: Wikipedia/VoA]

hän ovat mm. Kiinan riippuvuus energian saannista Venäjältä ja toisaalta Kiinan haluaa pitää oma toimintavapautensa Taiwanin ja Etelä-Kiinan meren alueella.

Vaikutusta pyritään laajentamaan

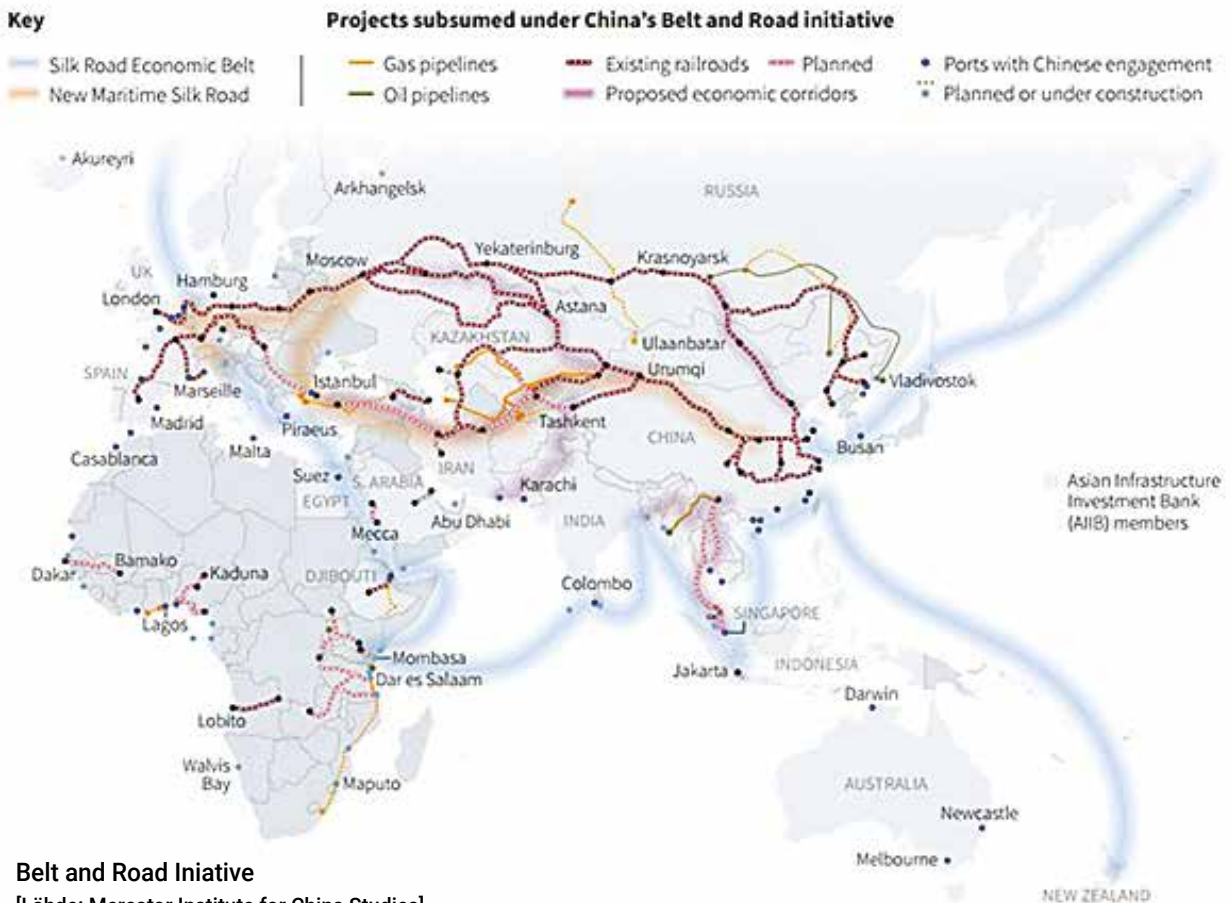
Kiina pyrkii laajentamaan vaikutustaan myös Intian valtamerelle, Etelä-Aasiaan, Lähi-itään, Keski-Aasiaan ja Afrikkaan. Näiden valtaviin alueiden saaminen edes jossain määrin kiinalaisten valvontaan syö valtaosan Kiinan voimavaroista. Käytävissä olevat resurssit Euroopan tai arktisen alueen suunnalla jäävät vähäisiksi. Suurvalta pystyy kuitenkin tarvittaessa voiman projisointiin ajallisesti ja tilassa niin, ettei se vaikeuta sen muita toimia.

Kiinalle toiseksi tärkein merialue on Intian valtameri, koska se on ”merellisen silkkitein” pääreitit Lähi-idän, Euroopan ja Afrikan suuntiin. Tämän vuoksi Kiina hankkii 2020-luvulla lisää jalansijaa In-

tian valtameren alueella. Kiina julkisti valtavan Belt and Road (BRI) -hankkeensa vuonna 2013. Se käynnistettiin esittelemällä ajatus kahdesta kauppareitistä Kiinasta Eurooppaan. Kauppareitit ovat maareittiä Keski-Aasian kautta Lähi-itään ja Eurooppaan sekä merireittiä Kaakkois-Aasiaan, Afrikkaan ja Eurooppaan (kuva alla).

Kiinan mukaan BRI-hankkeen tavoitteena on uudistaa ja parantaa maailmankaupan logistiikkareittien verkostoa, jotta tavarat ja palvelut siirtyvät maasta toiseen nykyistä nopeammin. Uudistus toteutetaan rakentamalla teitä, rautateitä, lentokenttiä ja satamia sekä tietoa- ja sähköverkkoja. Kiina investoi hankkeeseen satoja miljardeja dollareita. Niiden avulla se suunnittelee logistiikan kehittämisen lisäksi pääsevänsä osallistujamaiden rahoitusmarkkinoille ja kykenevänsä suuntaamaan niiden politiikkaa myönteisemmäksi omalle talouspolitiikalleen.

”Uuden silkkitein” avulla Kiinan hallinto pyrkii avaamaan uusia markkinoita kiinalaisille yrityksille

Belt and Road Initiative

[Lähde: Mercator Institute for China Studies]

KIINAN PUOLUSTUSMENOT OVAT MAAILMAN TOISEKSI SUURIMMAT YHDYSVALTOJEN JÄLKEEN.

pitäen samalla omat markkinansa suljettuina. Hankkeeseen on ilmoittautunut 149 maata (2022).

BRI-hanke on saanut ristiriitaisen vastaanoton. Maailmanpankin arvioiden mukaan aloite lisää osallistuvien maiden kauppaa ja kasvattaa näiden kansantalouksia sekä vähentää maailmanlaajuisesti kuljetuskustannuksia. Toisaalta aloitetta on kritisoitu mm. siitä, että Kiina ajaa omia etujaan, suuret rakennusprojektit päätyvät kiinalaisille yhtiöille, lainansaajavaltioiden riippuvuus Kiinasta kasvaa, Kiina painostaa lainansaajia suostumaan kohteiden pitkäaikaiseen vuokraamiseen lainojen lyhennyksiä vastaan jne. BRI-hanke myös lisää Kiinan sotilaallista läsnäoloa Intian valtamerellä ja Lähi-idässä, mikä on omiaan kasvattamaan jännitteitä erityisesti Intian kanssa.

Kiina julkaisi tammikuussa 2018 ensimmäisen arktisen strategiansa, jossa se korosti alueen potentiaalia tulevaisuudessa niin meriväylien kuin luonnonvarojen osalta, ei-arktisten maiden kasvavaa mielenkiintoa – ja oikeutta – alueeseen sekä oman osallistumisensa lisäämistä arktisen alueen hallinnossa kahden- ja monenvälisesti. Strategiasta huolimatta Kiinan napa-alueiden tutkimuksen ja mielenkiinnon painopiste on ainakin toistaiseksi Etelämantereella, jossa sillä on jo neljä tutkimusasemaa.

Asevoimien kehittäminen

Kiinan asevoimien (PLA) tehtävänä on kansallisen itsensä määräämisoikeuden, alueellisen koskemattomuuden ja kansalaisten turvallisuuden takaaminen, mutta sen tehtävinä ovat myös kansallisen poliittisen ja sosiaalisen vakauden ylläpitäminen, Taiwanin itsenäisyysaikeiden estäminen, separatistiliikkeiden tuhoaminen ja Kiinan maailmanlaajuisen intressien turvaaminen.

Kiinan puolustusmenot ovat jo nyt maailman toiseksi suurimmat Yhdysvaltojen jälkeen. Maan johdolle tukee sotilaskeskeisten jatkuvaa lisäämistä, eivätkä sosiaali- ja terveydenhoidon menopaineet ainaakaan vielä ole pakottanut valtiota tinkimään tästä. Kiinan puolustusbudjetista ei ole luotettavaa, ver-

CHINESE MINISTRY OF DEFENSE

Viidennen sukupolven häivehävittäjä Chengdu J-20.

tailukelpoista tietoa, mutta virallisesti se oli 238 miljardia dollaria vuonna 2022. Luvusta puuttuvat kuitenkin mm. reservin rahoitus, tutkimus- ja kehittämistoimintaan käytetty rahoitus jne. Todellisen puolustusbudjetin arvioidaan olevan noin 319 miljardia dollaria. Puolustusbudjetti on 2000-luvulla noussut tasaisesti 7–10 % vuodessa, ja sen BKT-osuuden arvioidaan olevan noin 1,3 %.

PLA on viimeisen vuosikymmenen aikana muuttanut merkittävästi johtamisrakennettaan vastaamaan paremmin nykyaikaista joint-sodankäyntiä samalla, kun se on modernisoinut kalustonsa ja järjestelmänsä vastaamaan hyvin pitkälle länsimaista kalustoa. Asevoimissa toteutettiin suuri organisaatiomuutos vuosina 2016–17, jolloin otettiin käyttöön yhteisoperaatiojohtoportaat, jotka johtavat kaikkien puolustushaarojen joukkoja omilla vastuualueillaan.

Vuoden 2017 puoluekokouksessa asetettiin tavoitteeksi, että asevoimien suorituskyky on maailman kärkeä vuonna 2050 korostaen asevoimien lojalisuutta poliittiselle johdolle, taisteluvälmiuden ja sotilaskoulutuksen kehittämistä, strategista pelotetta ja informaatio-sodankäyntiä sekä tekoälyn ja automaation tuomia mahdollisuuksia. Kehittämisen seuraava tarkastelupiste on vuonna 2027, jolloin tavoitteena on saavuttaa joint-sodankäyntikyky, ja organisaatiomuutos on tarkoitus saada valmiiksi vuonna 2035, johon mennessä koko asevoimat on tarkoitus varustaa uusimmalla teknologialla.

Tämän jälkeen asevoimille on asetettu tavoitteeksi olla ”maailmanluokan asevoima” vuonna 2049 eli Kiinan kansantasavallan 100-vuotisjuhla-vuonna. Vaikka Kiina ei ole yksityiskohtaisesti linnannut, mitä tämä tarkoittaa, tavoitteena on kyky voittaa alueellinen konflikti sekä projisoida voimaa

maailmanlaajuisesti. Suunnitelmaan ja aikatauluun ei tehty muutoksia vuoden 2022 puoluekokouksessa.

Maavoimien kehittämisen painopiste on liikkuvuuden ja operatiivisen voimanprojisoinnin parantaminen. Uuden kaluston osalta otetaan käyttöön erityisesti lennokkeja ja muita tilannekuvaa parantavia menetelmiä. Merivoimien kehittämisen painopiste on luoda kyky toiminnan ulottamiseen oman lähialueen ulkopuolelle, ottaa käyttöön uusia kaukovaikuttavia asejärjestelmiä sekä estää vastustajan toiminta Kiinan lähialueella.

Uusilla lentotukialuksilla lisätään merivoimien ulottuvuutta erityisesti Tyynenmeren alueella. Kiinan toinen lentotukialus *Shangdong* on jo otettu operatiiviseen käyttöön, kolmas lentotukialus *Fujian* otetaan käyttöön vuonna 2024 ja neljäs tukialus on rakenteilla. Kaksi jälkimmäistä alusta edustavat yhtä modernia teknologiaa kuin Yhdysvaltojen uusimmat tukialukset. Ilmavoimien kehittämisessä korostuu kotimaista tuotantoa olevien lentokoneiden käyttö. Kaikilla puolustushaaroilla kehitetään yhteisoperaatiokykyä aikaisemman puolustustaistelun sijasta hyökkäyksellisiin operaatioihin.

Kiina on pääosin onnistunut kuromaan umpeen sotilasteknologista jälkeenjääneisyyttä. 2000-luvun alkupuolella se teki sotilasteknologista yhteistyötä Venäjän kanssa, mutta se on käytännössä lakannut Kiinan saatua haluamansa teknologian ja

sen jälkeen kehittämällä omaa teknologiaansa. Erityisesti merivoimien alukset ja ilmavoimien neljännen ja viidennen sukupolven hävittäjät ovat teknologisesti jo hyvin lähellä vastaavia länsimaisia.

Kiinan valitsema linja jatkuu

Kiinan itsevarma ulkopoliittinen linja jatkuu presidentti Xin viitoittamalla tiellä. Vaikka maan poliittinen johto kohtaa yhä enemmän sisäistä kitkaa, siihen on varauduttu rajoittamalla kansalaisten perusoikeuksia sekä lisäämällä valvontaa ja turvallisuusviranomaisen kapasiteettia. Presidentin vallan jatkuminen itsevaltaisena ei heijasta pelkästään presidentti Xin saavuttamaa henkilökohtaista suosiota tai hänen saavuttamaansa asemaa. Se on myös selkeä osoitus ylimmän valtaeliitin aseman vahvistumisesta sekä sen ja kommunistisen puolueen vallan edelleen korostumisesta. Valtaeliitin toiminnan arvostelu johtaa välittömiin ja länsimaisen oikeuskäytännön ylittäviin vastatoimiin.

Pidemmillä aikavälillä asetelma voi hämärtää poliittisen johdon ymmärrystä kansalaisten tyytymättömyyden kasvusta. Poliittinen eliitti on huolissaan yhä lisääntyvästä kansalaisten tyytymättömyydestä, mikä ilmenee muun muassa teknisten valvontajärjestelmien käyttöönottamisena sekä asevoimien huomattavien resurssien valjastamisena sisäisen turvallisuuden ylläpitoon. ■

Lentotukialus "Fujian" on tulossa operatiiviseen käyttöön.

Santarmisto

– sotilaallisesti järjestetty
poliisiviranomainen

TEKSTI ILJA ILJIN

Komentaja

Länsi-Suomen merivartioston

apulaiskomentaja

Santarmisto tai santarmilaitos on nykysuomalaisille käsitteenä yleisesti ottaen hieman vieras. Se yhdistetään ehkäpä useimmin Ranskaan ja sen tiedetään liittyvän lainvalvontaan olematta kuitenkaan sama kuin poliisi, vaan jotain hieman sotilaallisempaa. Käsitys on lähtökohdiltaan oikea. Harvempi varmaankin tietää, että myös Suomessa on aikanaan toiminut santarmisto ja kenties halutessamme niin määritellä, toimii edelleen.

Santarmi sanana juontaa juurensa keskiajan Ranskaan. *Homme d'armes* suoraan käännettynä tarkoittaa ase miestä, jonka monikko *gens d'armes* myöhemmin lyheni muotoon *gendarmes*, yksikössä *gendarme*. Käytännössä termillä viitattiin alun perin kunninkaan raskaaseen ratsuväkeen, eli kansanomaisemmin ritareihin. Ratsuväen sotilasarvot ja arvo merkit ovat periytyneet myös nyky-Ranskan santarmistolle.

Satojen vuosien ajan santarmit olivatkin tavanomaista ratsuväkeä. Lainvalvontatehtävät yhdistyivät santarmistoon vasta 1700-luvulla pienen mutkan kautta.

Järjestyksenpidosta sekä sotilasrikosten rikosprosessista keskiajan Ranskan asevoimissa santarmiston sijaan vastasivat Ranskan marsalkoiden (*Maréchaux de France*; muinaisyläsaksasta: *marahscalc* – hevospalvelija) alaiset provostit (*prévôt*; latinasta: praepositus ~ esimies). Provostit toimivat tuo-

mareina sotilasjoukkojen mukana kiertävissä sotilasalioikeuksissa, jonka tuomioista oli tietyissä tapauksissa valitusoikeus itsensä marsalkan puheenjohtamaan sotilastuomioistuimeen. Provostien johtamat järjestyksenpitoon tarkoitetut joukot myös irrotettiin asevoimien muusta joukkorakenteesta ja asetettiin suoraan marsalkoiden alaisuuteen. Näitä joukkoja alettiin kutsua nimellä *Maréchaussée* – ”marsalkasto” tai ”marsalkkakunta”.

Karkuruus on asevoimien ikiaikaisia vitsauksia, eikä keskiajan Ranska ollut poikkeus. Marsalkaston alkuaikojen keskeisiä tehtäviä olikin karkureiden kiinnittäminen pitkin Ranskan laajaa maaseutua. Koska tässä tehtävässä marsalkaston partiot joka tapauksessa taajaan liikkuvat siviiliväestön parissa, laajeni heidän toimenkuvansa nopeasti yleiseen lainvalvontaan; erityisesti erinäisten ajalle tyyppillisten maaseutua piinaavien maantierosvo- ja muiden järjestäytyneiden rikollisryhmittymien torjuntaan. 1500-luvun kuluessa myös provostien tuomiovalta ulotettiin kattamaan siviilirikollisuutta.

Ranskan marsalkaston univormuja 1500-luvulta 1700-luvulle.

1700-luvulle tultaessa marsalkaston toimivalta oli edelleen laajentunut ja kattoi yleisen, myös siviiliväestöön kohdistuvan, järjestyksenpidon lisäksi esimerkiksi tie- ja vesiliikenneväylien valvonnan, anniskeluliikkeiden valvonnan sekä valtion kiinteistöjen ja muun ”strategisen infrastruktuurin” turvaamistehtävät. Laajentuneesta toimivallasta aiheutuneita väärinkäytöksiä pyrittiin suitsimaan alistamalla marsalkasto paikallisten siviilituomioistuinten valvontaan. Marsalkasto siis siirtyi vuosisatojen kuluessa alkuperäisestä sotilaspoliisiroolistaan yhä lähemmäksi yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitotehtävää, sotilaalliset juurensa kuitenkin säilyttäen.

Yhteys santarmistoon syntyi, kun 1719 marsalkasto alistettiin hallinnollisesti kuninkaan henkivartiokaartin ratsuväelle (*Gendarmerie de la Maison du Roi*), joka sekini oli suoraan – tuolloin ainoan – Ranskan marsalkan alainen joukko. Vuosisadan loppupuolella, 1788 alkaen, vallankumouksen tuulten puhaltaessa ja pahan talouskurimuksen pyörteissä kuninkaan henkivartiokaarti santarmistoinen ja marsalkastoinen lakkautettiin tullakseen perustetuksi uudelleen vuonna 1791 vallankumouksellisten toimesta valtakunnallisena sotilaallisesti järjestettynä poliisijoukkona nykyisellä nimellään *Gendarmerie nationale*.

Nyky-Ranskan santarmisto on *Police Nationale*’n ohella toinen kahdesta valtakunnallisesta poliisivoimasta. Poliisitehtävät virastojen välillä on jaettu alueellisesti siten, että santarmisto vastaa maaseudusta ja pienistä kaupungeista (enintään 20 000 asukasta), kun taas ”siviilipoliisi” toimii suuremmissa kaupungeissa. Ensin mainitut alueet kattavat noin 95 prosenttia Ranskan maapinta-alasta ja 50 prosenttia väestöstä. Merialueella poliisitehtävistä vastaa santarmisto.

Sisäministeriön alainen puolustushaara

Santarmistolle kuuluu myös laaja joukko erityistehtäviä, kuten turvallisuusvalvonta asevoimien ja muissa valtionhallinnon kohteissa, ydinenergialaitoksissa, sotilastarvikkeiden tuotantolaitoksissa ja varastoissa, lentokentillä ja lentokoneissa, rautateillä, vesiväylillä, merentakaisilla alueilla sekä seremoniallisia tehtäviä valtiollisissa tilaisuuksissa.

Santarmisto on yksi Ranskan asevoimien viidestä puolustushaarasta, mutta toiminnallinen ohjausvastuu on vuodesta 2009 alkaen ollut sisäministeriöllä puolustusministeriön sijaan. Santarmiston henkilöstövahvuus nykyisellään on noin 115 000 ja vuosittaiset toimintamenot noin 10 miljardia euroa.

Eurooppaan santarmilaitos on levinnyt laajalti Napoleonin sotien myötä ja maailmalle erityisesti Ranskan imperiumin vaikutuksesta. Santarmistoja, vaikkakaan ei välttämättä sillä nimellä, on myös useissa Ranskan vaikutuspiiriin kuulumattomissa maissa näiden omien sisäsyntyisten kehityskulkujen tuloksena. Nykyisellään vähintään noin 50 maassa on santarmistoksi tunnistettava tai sellaiseksi itsensä määrittelevä viranomaislainen. Euroopassa tällaisia viranomaisia ovat Ranskan *Gendarmerie Nationale*'n lisäksi esimerkiksi Alankomaiden *Koninklijke Marechaussee*, Espanjan *Guardia Civil*, Puolan *Zandarmieria Wojskowa* ja Italian *Arma dei Carabinieri* sekä usea muu.

Santarmit Suomessa autonomian aikana

Suomi sai kosketuksensa santarmilaitokseen autonomian aikana, kun keisarikuntaan 1826 perustettiin Ranskan mallia mukaillen Santarmikunta (Корпус жандармов); vuodesta 1875 nimellä Eri-linen Santarmikunta (Отдельный ...). Jo tuota ennen, 1814 alkaen, oli Venäjän keisarilliseen armeijaan sijoitettu santarmeiksi kutsuttuja sotilaspoliise-

ja valvomaan järjestystä, sekä 1817 alkaen oli tärkeimpiin kaupunkeihin muodostettu santarmiosastoja. Viimeksi mainitun vuoden marraskuussa myös Suomeen perustettiin ensimmäiset santarmijoukkueet (жандармские команды) Kuopioon ja Viipuriin. Maaliskuussa 1822 siirrettiin Kuopion santarmijoukkue Helsinkiin ja huhtikuussa 1826 perustettiin oma joukkueensa Turkuun.

Santarmikunnan perustamisen yhteydessä Suomi asetettiin Pietarin santarmiipiirin alaisuuteen ja paikallinen esikunta (eli Suomenmaalainen santarmihallinto – Финляндское жандармское управление) sijoitettiin Helsinkiin. Santarmihallinnon alajohtoportaina Suomessa toimivat Helsingin ratsusantarmikunta sekä Turun ja Viipurin santarmikomennuskunnat. Lisäksi suuriruhtinaskunnassa toimi Suomenmaalainen rautatiesantarmipoliisihallinto (жандармское полицейское управление Финляндских железных дорог), joka kuitenkin ei ollut Helsingin paikallisesikunnan, vaan suoraan keskushallinnon alainen.

Kuten Ranskassakin aikanaan kävi, myös Venäjän keisarikunnassa santarmien toimenkuva laajeni instituution kypsyessä. 1800-luvun loppupuolel-

Venäjän keisarikunnan santarmeja viiksineen vuosisadan taitteessa.

la santarmiston tehtäviin kuului mm. valtakunnan sisäistä tiedustelua ja vastavakoilua, rajavalvontaa, mielialojen kartoitusta, sensuuria, sotilaskarkureiden ja rikollisten kiinniottoa sekä epäilyttävien henkilöiden tarkkailua.

Huomattavaa oli, ettei santarmistolla autonomian suoman turvan vuoksi ollut suomalaisiin kohdistuvaa toimivaltaa, paitsi valtakunnan turvallisuutta vaarantavissa asioissa, joita luonnollisesti ilmeni hyvin harvoin. Tästä seikasta suomalaiset tarkasti pitivät kiinni ja vääärinkäytöksistä toistuvasti kenraalikuvernöörihallinnolle kirjelmöivät. Sen ainoan Suomessa toimineen valtakunnan turvallisuutta merkityksellisesti vaarantaneen hankkeen, eli jääkäri liikkeen, torjunnan santarmisto totaalisesti möhli. Viitteitä Saksaan lähtevistä suomalaisnuorukaisista kyllä ilmeni santarmiston raportoinnissa ja asiasta kirjelmöitiin myös Santarmikunnan keskushallintoon, mutta ilmiön laajuus jäi pimentoon ja varsinkin alkuun epäiltiin suomalaisten olevan menossa lähinnä maataloustoihin.

Myös suomalaisia saatiin jossain määrin rekrytoitua mukaan valtaosin venäläiseen Suomenmaalaiseen santarmikuntaan, vaikkakin kyseistä ammatinvalintaa pidettiin suomalaisten keskuudessa häpeällisenä: olihan kyse miehistyshallinnon viranomaisesta. Ylipäätään santarmeihin suhtauduttiin suomalaisten keskuudessa penseästi, eikä santarmiston läsnäoloa Suomessa pidetty perusteltuna tai tervetulleena. Vallinneesta sensuurista huolimatta jonkinasteiseen lehdistönvapauteen viittaa se, että Suur-Savo kirjoittaa 12.6.1911 numerossaan santarmeista seuraavasti:

”[...] aamusella nuo pahan ilman linnut näkyivät lojuvan virkapuvuissaan puistikon penkillä. – Jaa, mitä tähän niillä miehillä tulee olemaan tekemistä? – Kaupungissamme kun on kaikki niin sietämättömän tyyntä ja rauhallista. Ei tapahdu mitään, josta edes silloin tällöin saisi kunnon uutisen lehteen. Ja kaikkea tätä tyhjyyttä vahtimaan nyt vielä kaksi oikein virallista valtakunnan edustajaa. – No, onhan meillä sentään hiukan levotontakin aineista kaupungissa, mutta tois-taiseksi poliisi on varsin hyvin kyennyt pitämään sitäkin aisoissa. [...] Arvoitukseksi meille lopuksikin jää, millä pyhä Mikkelä tämän ylimääräisen suojeluksen on ansainnut.”

Santarmilaitoksella on myöhäiskeskialjalta alkavan historiansa kuluessa ehtinyt ajasta ja paikasta riippuen olla monenlaisia ilmenemismuotoja. Ei ole tarkkarajaisesti määritettävissä mitkä nimenomaiset tehtävät tai piirteet tekevät lainvalvontaviran-

omaisesta santarmiston – ei edes se, että viranomaisen itseään sellaiseksi kutsuu; Chillessä *Gendarmería de Chile* on vankeinhoitolaitos ja maan varsinainen santarmisto kantaa nimeä *Carabineros de Chile*. Yleiset santarmilaitokseen liitettävät tunnusmerkit ovat lainvalvontatehtävät, (myös) siviiliväestöön kohdistuva toimivalta, poliisia raskaampi kalusto, aseistus ja muu varustus sekä sotilaallisesti järjestetty organisaatio ja osallistuminen maanpuolustukseen.

Usein myös rajavalvonta ja rannikkovartiostotoimintoja kuuluu santarmiston tehtäviin. Joissain tapauksissa, mutta ei kaikissa, santarmisto toimii lisäksi sotilaspoliisina ja/tai vartioi esimerkiksi lähetystöjä sekä muita valtiollisia kohteita ja/tai tuottaa henkilösuojauspalveluja valtionjohdolle.

Eurooppalaista yhteistyötä

Euroopassa santarmiviranomaiset tekevät yhteistyötä eurooppalaisen santarmiston *European gendarmerie force* (EUROGENDFOR) puitteissa. Yhteistoimintaelin on perustettu hallitustenvälisellä Veljesen sopimuksella vuonna 2007.

Tällä hetkellä yhteistoimintaan osallistuu santarmiviranomaisia kahdeksasta eri maasta, mukaan lukien kumppanijäsenenä Liettuan turvallisuuspalvelu VST ja tarkkailijajäsenenä Turkin santarmisto. EUROGENDFOR:lla on Italian Vicenzassa santarmieverstin johtama pysyvä hallinnollinen esikunta, joka tarvittaessa toimii myös operaatioesikuntana. Joukot operaatioihin kootaan tarpeen mukaan ad hoc-periaatteella siten, että jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet kykenevänsä lähettämään yhteensä 800 santar-

EUROGENDFOR on osallistunut muun muassa Uktainan poliisin koulutukseen. Kuva: EUAM Ukraine

mia operaatioon 30 vuorokaudessa kutsusta ja niiden lisäksi 2300 santarmia pidemmällä aikavälillä.

Mahdollisia käyttötapauksia ovat esimerkiksi humanitääriset tehtävät alueilla, joilla turvallisuustilanne on olennaisesti heikentynyt; yleisen järjestyksen palauttaminen ja ylläpitäminen, mukaan lukien yleinen lainvalvonta, kun kansalliset turvallisuusviranomaiset ovat estyneet tai yksin kykenemättömät ynnä turvallisuussektorin neuvonta-, asiantuntija-, suunnittelu- ja koulutustehtävät. Myös laajamittainen välineellistetty maahantulo on tunnistettu käyttötapaukseksi.

EUROGENDFOR ei kuulu EU:n rakenteisiin, vaan ylintä päätösvaltaa käyttää kunkin jäsenvaltion vastuuministeristä koostuva komitea. Ratkaisulla lieenee tavoiteltu hallinnon keveyttä ja joukon käytön joustavuutta, jossa tavoitteessa on operatiivisen toiminnan laajuuden perusteella onnistuttukin. EUROGENDFOR:lla on parhaillaan tai on järjestön 15 toimintavuoden aikana ollut joukkoja lähetettyinä Afganistanissa (ISAF, RS), Bosnia-Hertsegovinassa (EUFOR Althea), Georgiassa (EUMM), Haitissa (MINUSTAH), Keski-Afrikan tasavallassa (EUFOR RCA, EUMAM, EUTM RCA), Kosovossa (EULEX), Libyassa (EUBAM, EULPC), Malissa (MINUSMA, EUCAP Sahel),

Nigerissä (CMCF), palestiinalaisalueella Gazassa (EUBAM Rafah), Somaliassa (EUCAP), Tunisiassa (LCTT) ja Ukrainassa (EUAM). Afganistanissa järjestö koki ensimmäiset ja toistaiseksi ainoat tappionsa kahden espanjalaisen ja yhden italialaisen santarmin kaaduttua kahdessa eri välikohtauksessa.

Rajavartiolaitos santarmistoksi?

Santarmilaitoksen yleisiä tunnusmerkkejä ja eurooppalaisten santarmistojen ominaispiirteitä tarkasteltaessa helposti huomataan, että Suomessa Rajavartiolaitos tehtäväkenttensä ja ominaisuuksiensa puolesta täyttää vastaavan aukon.

Halutessamme voisimme kenties Rajavartiolaitoksen santarmiviranomaiseksi määritellä ja sitä myötä liittää osaksi eurooppalaista santarmistoperhettä sekä osallistua toimialan kansainväliseen yhteistyöhön. Eri pohdinta toki on, riittäisivätkö sellaiseen resurssit ja saavutettaisiinko yhteistyöllä sellaista lisäarvoa, joka liittymisen perustelisi. Eurooppalainen santarmiyhteistyö joka tapauksessa on aktiivista ja Velsenin sopimuksen 42 tai 44 artiklan perusteella Suomi ja Rajavartiolaitos hyvin mukaan mahtuisivat. ■

CIMIC-toiminta Nato-Suomessa

Suomalaisten upseereiden mielissä CIMIC-toiminta liittyy yleensä ensisijaisesti kriisinhallinnan toimintaympäristöön, mutta ei niinkään poikkeusoloihin eikä varsinkaan normaalioloihin. Sotilaallisen liittoutumisemme myötä joutunemme pohtimaan, kuinka suhtaudumme CIMIC-toimintaan ja miten toteutamme tätä osakokonaisuutta osana liittokuntaa – normaalioloista poikkeusoloihin.

TEKSTI **MIKKO KURKO**
Everstiluutnantti
Maavoimien esikunta

Naton CIMIC (Civil-Military Cooperation, siviili-sotilasyhteistoiminta) on toiminto, jonka kautta luodaan rajapinta sotilaalliseen toimintaan vaikuttaviin siviilitoimijoihin (viranomaiset, organisaatiot ja väestö). Toiminto on syntynyt Yhdysvaltojen toisen maailmansodan aikaisten kokemusten jatkumolle. Sille löytyy rinnakkainen, lähes samansisältöinen vastine EU:sta ja osiltaan YK:sta. Suomella ei ole sille kansallista määritelmää. Integroitumisen edetessä on johdonmukaista, että pystyisimme tarjoamaan yhteensovittamiseen luontevia johtamisen vastinkappaleita – CIMIC-toiminnon (J9). Tässä artikkelissa käsittelem Naton määritelmän mukaista CIMIC-toimintaa.

Toiminnon ydin on kaikki puolustushaarat läpäisevä yhteistyö (liaison), joka tarjoaa alustan sotilaiden ja siviilien väliselle varsinaiselle yhteistoiminnalle. Yhteydenpidon mahdollistaman yhteistoiminnan seurauksena syntyy 1) tuki sotilaskomppaniolle (Support to the Force) ja 2) tuki siviilitoimijoille (Support to non-military actors and civil environment). Edellä mainittujen osien keskinäinen järjestys on Naton CIMIC-doktriinissa nimettävään tämä.

"CIVIL-MILITARY COOPERATION (CIMIC) IS A JOINT FUNCTION COMPRISING A SET OF CAPABILITIES INTEGRAL TO SUPPORTING THE ACHIEVEMENT OF MISSION OBJECTIVES AND ENABLING NATO COMMANDS TO PARTICIPATE EFFECTIVELY ON A BROAD SPECTRUM OF CIVIL-MILITARY INTERACTION WITH DIVERSE NON-MILITARY ACTORS."

AJP-3.19 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR CIVIL-MILITARY COOPERATION

Kansallisen CIMIC-käsityksen muodostuminen

Suomalainen käsitys Naton CIMIC:istä juontuu ensisijaisesti yksittäisten upseereiden kokemuk-
sista kriisinhallintatehtävistä ja toimintaan osal-
listumisesta IFOR-/SFOR- sekä KFOR- operaatiois-
sa Balkanilla sekä ISAF-operaatioissa Afganistanis-
sa vuosina 1996–2014. Näissä suomalaisten kump-
panimaana toteuttama CIMIC-toiminta noudatteli
vain osin Naton doktriinia. Tämän lisäksi toimin-
taan liitettiin kansallisten poliittisten intressien

mukaisesti ulkoasiainhallinnon tavoitteita, mikä
hämärsi kuvaa entisestään.

Suomalaisten upseereiden kuva koko toimin-
nasta alkoi muodostua jo 1990-luvulla ja siirtyi pää-
osin muuntuneena Suomeen vaikuttaen osaltaan
siihen, että CIMIC-toiminta jäi mielissämme kriisin-
hallintaan liitetyksi ilmiöksi – doktriinin mukaan
CIMIC liittyy kaikkeen toimintaan: "CIMIC is appli-
cable to all types of NATO operations".

Vastakkaisiakin havaintoja on. Yksittäisten
avaintehtävissä palvelleiden upseerien, kuten ken-
raaliluutnantti **Kari Rimpin** (NORDPOL prikaatin

NATO PHOTO / ISAF

komentajana 1997–1998), tai vaikkapa prikaatikenraali **Mauri Koskelan** (lähes koko myöhemmän uran kestänyt kosketuspinta CIMIC-toimintaan) kokemukset CIMIC-toiminnan suorasta kytkeytymisestä taktisten tehtävien toteuttamiseen ovat poikkeuksia, jotka vahvistavat säännön. Rimpin sanoin: ”CIMIC on erittäin tärkeä osa operatiivista toimintaa. Jos pääsisin uudestaan prikaatin komentajaksi sotatoimialueelle, haluaisin esikunnasta sisäkehälläni vain kolme viisasta miestä: G2, G3/5 ja G9.

Nämä kolme pystyivät tarjoamaan riittävän ja tiivistetyn ymmärryksen minkä tahansa sotilasoperaation toteutusmahdollisuuksista vastustajan, omien joukkojen ja siviilitoimijoiden suhteen päätöksentekoaani varten. Muu esikunta pystyi tukemaan seuraavaltakin kehältä.”

Hämärtyikö toiminnan tarkoitus?

Vuosituhanneen alkupuolella erään kumppanimaan toteuttamaa CIMIC-toimintaa pidettiin NATO School Oberammergauissa oppikirjaesimerkkinä siitä, kuinka vahvasti Naton sotilasjoukko voi integroitua ym-

päristöönsä ja käyttää resurssejaan – saamatta suoraan hyötyä sotilasjoukolle itselleen doktriinin mukaisesti. Jäsenmaista tulevien kurssilaisten käsitys vahvistui, kun he lähtivät aikanaan kriisinhallintaoperaatioon ja vertailivat eri maiden CIMIC-toimintaa.

Jäsenmaiden silmissä Suomen tavaramerkiksi muodostui ensisijaisesti siviilitoimijoita tukeva CIMIC-toiminnan muoto, jolla uskottiin olevan jonkinlainen positiivinen vaikutus paikallisten suhtautumisessa suomalaisiin ja laajemmin koko sotilasyhteisöön. Toiminnan mahdollinen positiivinen vaikutus jäi toteennäyttämättä mitattavuuden vaikeuden vuoksi.

Räikeimmillään suomalainen CIMIC-joukko oli eräänlainen projekteja tehtaileva insinööritoimisto, jonka kautta toteutettiin ulkoministeriön – ei siis Naton – tarkoitusperiä ajavia, lähinnä humanitaariseen avustustoimintaan tai kehitysapuun kytkeytyviä projekteja. Eräin paikoin tämä aiheutti jopa tietynlaisen kilpailutilanteen suomalaisen sotilasjoukon ja samalla alueella toimivien humanitaaristen järjestöjen välille.

Suomalaiset rauhanturvaajat valmistautumassa ISAF-operaatioon Afganistanissa huhtikuussa 2010.

Sotilas- ja siviiliroolien sekoittuminen oli tietenkin tihatonta, mutta asevelvollisuuteen nojautuvan järjestelmämme vuoksi tavallaan hyvin helposti tapahtunut lipsahdus. Edellä kuvatun lopputulos on lopulta ollut, että termin CIMIC syvälinen ymmärrys suomalaisessa sotilasyhteisössä käytännössä kontaminoitui ja käsitys toiminnan merkityksensä hämärtyi.

CIMIC-toiminta Nato-Suomessa

Liittoutumisen myötä paine sekä Suomen että Puolustusvoimien liittokunnan kanssa yhdenmukaisen käytäntöjen omaksumiselle kasvaa. Seuraavassa tulkintaani siitä, miten edellä kuvaamaani, kriisinhallintaan keskittyneitä ja alkuperäisen tarkoituksensa osin menettänyttä CIMIC-toimintaa voitaisiin ymmärtää alkuperäisen määritelmänsä mukaisesti myös kansallisessa puolustuksessa.

Kansallisen ymmärryksen järjestelmällinen muuttaminen Naton päämäärien mukaiseksi mahdollistaisi osaltaan CIMIC-doktriinin ulottamisen Suomessa kaikkeen sotilaalliseen toimintaan normaalioloista poikkeusoloihin.

Normaalioloissa sotilaiden ja siviilien ajallinen ja paikallinen kohtaaminen on jatkuvaa. Tehtäväkentältään rajusti kasvaneilla joukko-osastoilla on yhteytensä ympäröivään yhteiskuntaan ja sen keskeisiin siviilitoimijoihin. Joukko-osaston näkökulmasta keskeisimmillä siviilitoimijoilla tarkoitetaan niitä viranomaisia, joiden kanssa joukko-osasto vaihtaa tilannekuva, harjoittelee ja varautuu; niitä organisaatioita, joiden kanssa joukko-osasto sopii varuskunnan tarvitsemista tai kansalaisten käyttöön annettavista palveluista ja joiden kanssa se edistää kokonaisuuden puolustusta ja jopa kokonaisturvallisuutta eri foorumeilla; niitä maanomistajia, joiden alueilla harjoitellaan jne. Siis niitä samoja toimijoita, joita kutsumme vuosipäivänä kylään. Nykyisessä organisaatorakenteessamme näitä yhteyksiä vaalivat esimerkiksi eri puolustushaarojen ja laitosten esikuntien osastot, aluetoimistot ja johdon tukisektorit, kukin omasta näkökulmastaan ja tarpeistaan.

Valtakunnallisella tasolla ilmiselviä esimerkkejä sotilaiden ja siviilien yhteyksistä ovat vaikkapa jokasyksyisten kutsuntojen toteutus tai maanpuolustuskurssijärjestelmä kokonaisuudessaan. Oman

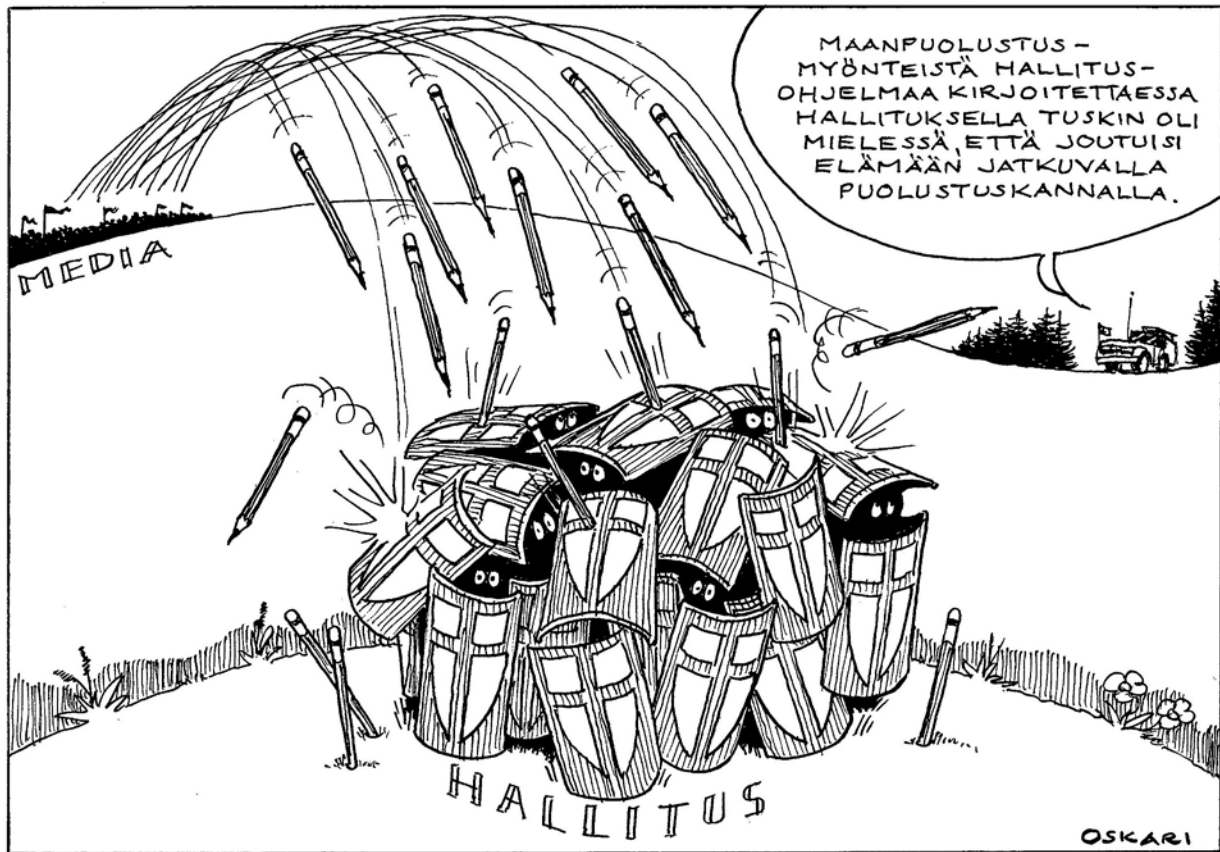
VALTAKUNNALLISELLA TASOLLA ILMISELVIÄ ESIMERKKEJÄ SOTILAIEN JA SIVIILIIEN YHTEYKSISTÄ OVAT KUTSUNNAT JA MAANPUOLUSTUSKURSSIT.

käsitykseni mukaan tätä kaikkea (ja paljon enemmän) on normaaliolojen CIMIC Nato-Suomessa – siis järjestelmällinen oppi (doktriini), jonka mukaisesti integroidumme meitä ympäröivään yhteiskuntaan.

Edes poikkeusoloissa sotilaat eivät pääse nauttimaan tyhjiössä toimimisen näennäisestä yksinkertaisuudesta. Kaikissa nykyaikaisissa sodissa sota-toimet ovat ajoittain sekoittaneet sotilasjoukot ja siviilit keskenään. Näin tapahtunee myös seuraavissa kriiseissä. Noiden kriisien edellyttämät suunnitelmat ja varautuminen tehdään normaalioloissa. Toiminnan käynnistyminen helpottuu, mikäli toimintatavat sekä organisaatio muuttuvat mahdollisimman vähän normaalioloista.

Tämä edellyttää, että CIMIC-toiminnan ydintoiminto, valtakunnallisen, alueellisen ja paikallisen tason kattava yhteydenpitoverkko, on normaaliolojen aikana luotu ja dokumentoitu. Yhteydenpitoverkko tarjoaa alustan poikkeusolojen toiminnan suunnittelulle ja toteutukselle, kunkin osapuolen eri aloja edustavien toimialojen tai muiden asiantuntijoiden (esim. Key Leader Engagement, STRATCOM jne.) tekemänä.

Poikkeusolojen esimerkkitalanteita, joissa vastuullisten sotilas- ja siviilitoimijoiden toimintaa on koordinoitava (ajan, tilan, tilannenopeuden sekä saatavan ja käytettävän informaation funktiona), voi jokainen keksiä rajattomasti. Kuvitellaan vaikka siviilitoimijoiden vastuulla oleva väestönsiirto. Se tapahtuu vääjäämättä päätiestöä pitkin. Puolustusvoimilla voi olla tarve keskittää omia joukkojaan ja suunnata vaikkapa linnoitusmateriaalikul-

jetuksia samalle alueelle samaan aikaan. Samalla reitillä sijaitsee varalaskupaikka. On selvää, että tässä koordinoinnin tarve on valtava ja suunnittelu on tehtävä poutasäällä. Tämä on tulkintani poikkeusolojen CIMIC:istä. Hyödynsaajia ovat doktriinin mukaisesti 1) sotilasjoukko ja 2) siviilitoimijat.

Miksi tällä voi olla merkitystä

Edellä esitetyt ja esimerkkien kautta kuvatut asiat on aina huomioitu sekä normaaliolojen että poikkeusolojen toiminnassamme. Tämä on kuitenkin toteutettu eräänlaisena toimialojen muodostamana vyöhytinä ilman yhtä kirkkaanpunaista lankaa.

Natossa CIMIC-toiminta näkyy esikuntarakenteiden läpi menevänä yhden kokonaisuuden sisältävänä punaisena lankana, toimialana. Integroitumisen edetessä, ennemmin tai myöhemmin, Suomen on pystyttävä osallistumaan tähänkin osakokonaisuuteen liittokunnan yhteisesti määrittelemällä tavalla. ■

KIRJOITTAJA EVERSTILUUTNANTTI MIKKO KURKO PALVELEE MAAVOIMIEN ESIKUNNAN OPERATIIVISELLÄ OSASTOLLA. HÄN ON SEURANNUT CIMIC-TOIMINTAA KRIISINHALLINTAOPERAATIOISSA SEKÄ TOIMINUT NORDCAPS:IN CIMIC-KURSSIEN SUOMALAISENA VASTUUPETTAJANA TANSKASSA JA KANSALLISTEN CIMIC-KURSSIEN PÄÄOPETTAJANA SUOMESSA.

Juha-Antero Puistola
Komentaja

Karu Pohjola

Monet meistä muistavat ”Karu Pohjola” -paidan, jossa kantavana teemana oli Pohjois-Euroopan kartta ilman Ruotsia. Nyt sellaista katsellaan paljon takavuosia huolestuneempana. Naton pohjoinen suunta näyttää äkisti ikävän tyhjältä ilman rakasta naapuriamme. Yhteisessä suunnittelussa, harjoittelussa ja sopimusraenteessa olevat pohjoismaat olisivat melkoinen lisäarvo mihinkä tahansa liittoumaan, joten ottajia luulisi piisaavan jonoksi asti.

Turkissa presidentti on ilmeisen eri mieltä Ruotsin merkityksestä Naton yhteiselle puolustukselle. Toivottavasti kyseinen solmu on auennut tämän tekstin julkaisemiseen mennessä. Se on ainakin tiedossa, että liittokunnan muut jäsenvaltiot yrittävät nykiä rusetin jokaista lankaa toivoen sen vapauttavan tilanteen.

Ruotsia tarvitaan Pohjolan puolustukseen

En erikseen mieli niitä sotilaallisia suorituskykyjä, joita Ruotsi toisi tullessaan, koska uskon ainakin häivähtävästi siihen, että niitä käytettäisiin yhdensuuntaisesti Naton operaatioiden kanssa, olipa Ruotsi jäsen tai ei. Pohdin enemmän sitä, miten Naton poliittisessa päätöksenteossa Ruotsista voisi olla paljon hyötyä valtiona, joka ymmärtää pohjoisen päälle – hiukan samoin kuin Suomi ja Norja.

Tulee mieleen, kuinka Norja pyöritteli vuosikausia jänisräikkää useissa kokouksissa ja yritti saada osallistujat heräämään arktisiin haasteisiin. Puolustusliiton korvia oli ilmeisesti säädetty aika tunnottomiksi, koska Norja ainakin vaikutti jäävän kovin yksin murheineen. Nykytilanne on tietysti erilainen, joten lämpöisiä maastopukuja saattaa olla jo eteläisempienkin jäsenvaltioiden varmuusvarastoissa,

mutta ei tilanne missään tapauksessa kiitettävä ole. Suomi, Ruotsi ja Norja toisivat yhdessä Naton pohdintoihin aimo annoksen arktista osaamista kaikille tasoille.

Naapurimaamme on myös kaikilla mittareilla vahva demokratia. Jäsenyyskiemuroiden kaikottua, ei ole lainkaan huono ajatus, että puolustusliitossa on yksi sellainen maa lisää. Demokratioihin kuuluu erilaisten mielipiteiden ja niiden ilmaisun sietäminen niin sodan kuin rauhan aikana. En väitä enkä odota jokaisen jäsenvaltion poliittisen johdon muuttuvan heti tefloniksi koraaninpolttajien suhteen, mutta harkitsevalla asenteella on sentään mahdollisuus levitä kokousspöydissä.

Pieni kilpailu voi piristää

Suomen ja Ruotsin tervehkinen kilpailu Naton rakenteissa voisi tuoda hyötyä kaikille. Ainakaan suomalaisen ei tarvitse saada mökötyškohtausta, jos jokin huipputehtävä osuu naapurille, koska yhteinen historiamme on opettanut meidät tulemaan aika hyvin toimeen keskenään. Myös ruotsalaisille voisi tehdä eetvarttia olla vierihoidossa suomalaiseen tapaan johdetussa organisaatiossa. Voi tietysti tapahtua niin, että sellaisen kulttuurishokki johtaisi terapiantarpeeseen vähemmän elastisissa piireissä, mutta kyllä se siitä.

Ajattelenpa asiaa miltä kannalta tahansa, Pohjola on paljon karumpi ilman Ruotsia. Siksi on etumme saada Ruotsi Natoon ja sen jälkeen pidettyä valtio tiukasti kyljessä kiinni. Meille ei ole tarjolla toista vaihtoehtoa ystäväksi, joka on lähisukulainen niin pitkän historian, maantieteen kuin lainsäädännön osalta. Parasta koko paketissa on se, ettei virkamiesruotsia tarvita lainkaan Naton virallisissa kokouksissa. ■

ADOBE STOCK

Itämeri

– sukellusvenesotaa matalissa vesissä

TEKSTI OHTO MANNINEN

Toisen maailmansodan käynnistänyt Saksan ja Neuvostoliiton sopimus 1939 jakoi Itämeren Saksan ja Neuvostoliiton vaikutuspiireihin. Suursodan sytyttyä Itämeren alueen valtioiden sukellusveneistä suuri osa (Viro, Latvia, Puola, Tanska) joutui suurvaltojen valtaan tai internoiduiksi. Vapaaksi jäivät vain Ruotsin ja Suomen veneet.

Neuvostoliiton juoniin hyökkäyksensä perusteluksi liittyi maailmalla kohuttu *Metallist*-rahtilaivan upottaminen. Raportit "ker-toivat", että aluksen upotti 27.9. puolalainen sukellusvene. Jatkosodan aikana suomalaiset saivat sotavangeilta kuulla, että aluksen yritti ensin upottaa neuvostosukellusvene *Shtsha-303*, mutta sen epäonistuttua upotuksen suoritti vartioalus *Tutsha*.

Puolan kohtuullisen vahva sukellusvenelaivasto pelastautui muualle: *Rys*, *Zbik* ja *Sep* Ruotsiin ja *Wilk* ja *Orzel* brittein saarille. (Puolalaiset saivat sitten käyttöönsä brittelä kolme sukellusvenettä.) Latvian (2) ja Viron (2) sukellusveneet päätyivät (19.8.) neuvostolaivastoon puna-armeijan miehitettyä Baltian.

Neutraalin Ruotsin sukellusvenelaivasto kasvoi rauhassa: Sillä oli seitsemän venettä ja peräti 18 sodan aikana rakennettua. Yksi ruotsalaisvene vauri-

oitui ratkaisevasti törmättyään rahtilaivaan. Sotaan kaksi kertaa joutuneella Suomella oli viisi sukellusvenettä.

TALVISODAN AIKANA neuvostolaivaston yritys eristää Suomi länneestä vei neuvostosukellusveneitä Pohjanlahdelle. Ajatuksena oli estää ruotsalaisia panssari-laivoja pääsemästä Suomen tueksi ja vaihtoehtoisesti suomalaisia panssari-laivoja pakenemasta Ruotsiin. Vielä tuolloin eli voimakkaana käsitys suurten tykistöalusten merkityksestä. Toki sukellusveneet häiritsivät myös kauppamerenkulkua.

BALTIAN MIEHITYSOPERAATIO alkoi kesäkuussa 1940. Itämerenlaivaston käsky puna-armeijan joukkojen tukemiseksi Baltiassa oli allekirjoitettu 10. 6. 1940. Neuvostolaivaston kaikkiin tällaisiin operaatioihin liittyi sukellusveneiden lähettäminen merelle jo etukäteen, tällä kertaa pitkälle Itämerelle ja Suomen ja Viron rannikoille.

Hangosta lähti 14.6. neljä pientä *Maljutka*-luokan sukellusvenettä aseisiin Bengtskärin, Porkkalanniemmen, Kallbodagrundin ja Loviisan edustalle. *Shtsha*-ja *P*-luokkien veneitä taas siirtyi Viron rannikolle ja *S*-luokan ja *Shtsha*-luokan veneitä toimimaan Liepajasta ja Paldiskista länteen, myös Ruotsin rannikolle. Sukellusvene *Shtsha 301* oleskeli 14.6.1940 *Kaleva*-lentokoneen pudotuspaikan lähellä ja takavarikoi koneen jäännöksistä löytyneen arvopostin.

BARBAROSSA-OPERAATION pohjoinen sivusta. Aamulla 25. 6.1941 Suomen ulkoministeriöön tuli radiotiedustelun tieto, että punalaivaston sukellusveneille oli aamuyöllä lähetetty sanoma "sota Suomea vastaan alkanut". Suomen hallituksella oli siis sama-

Metallist-aluksen upottaminen pantiin puolalaisen sukellusveneen syyksi.

na iltana sotatilan alkamisen todetessaan tieto, että myös merellä oli hyökkäys suomalaisia vastaan virallisesti sallittu. Ilmassahan sota alkoi neuvostokoneiden laaja-alaisilla pommitushyökkäyksillä Suomen tärkeimpiin kohteisiin.

Suomen laivaston tärkein huolen aihe, joukkojen lähettäminen Ahvenanmaalle ajoissa, onnistui. *Operaatio Kilpapurjehdus* toteutettiin yöllä 21.–22.6. häiriöttä.

Suomalaisten miinoitustoiminta alkoi samaan aikaan, jopa Neuvosto-Viron aluevesille. Tämä toteutui viitisen tuntia Barbarossa-operaation alkamisen jälkeen. Suomalaiset sukellusvenet olivat saaneet käskyn suorittaa ns. syöksyjä, miinoittaa Neuvostoliiton Viron-rannikkoa ja hyökätä taistelulaivoja vastaan. Suomalaisten idea oli vähentää venäläisten ylivoimaa sodan alkaessa yllättäen, kun isoja maaleja oli havaittu merellä. Sukellusveneit ei silti saanut vaarantaa, sillä niitä tarvittaisiin myöhemmin.

Merellä punalaivasto oli aktiivinen. Menestyksekkäitä sukellusveneit olivat *S-11*, *S-4*, *Shtsha 301* ja *Shtsha 307* sekä Suomen rannikon lähellä *M-94* ja *M-98*. Miinoja laskettiin Suomenlahden ulkopuolella

ja pohjukkaan. Hangon vuokra-alueella olleet neuvostolaivaston sukellusvenet eivät saavuttaneet mainittavaa menestystä.

Saksan hyökkäyksen lähdettyä vauhdilla eteneeseen sukellusveneitäkin "jäi jalkoihin": Liepajassa neuvostolaivasto upotti itse 24.–25.6. kuusi sukellusvenettä (ml Latvian *Ronis* ja *Spidola*). Muut pääsivät siirtymään Daugavgrivaan (Väinänsoo). Lisää sukellusveneitä upposi, lähinnä miinoihin, neuvostolaivaston vetäytyessä Tallinnasta Kronstadtin.

VIENANMEREN KANAVAA käytettiin siirtoväylänä. Vankityövoimalla Neuvosto-Karjalassa rakennettu Vian kanava antoi punalaivastolle väylän vahvistaa Pohjoista laivasto-osastoaan. Alkumatkan alukset kulkivat Laatokan kautta. Jo kesällä 1933 siirrettiin Murmansiin kolme isoa *D*-luokan venettä. Seuraavaksi siirrettiin keskisuuria *Shtsha*-luokan veneit kesällä 1937 neljä ja kesällä 1939 neljä. Kesällä 1939 siirrettiin vielä kuusi pientä *M*-luokan venettä ja kesällä 1940 kaksi suurta *K*-luokan venettä.

Neuvostoalusten operoinnin vaikeuttamiseksi saksalaiset suunnittelivat Kronstadtin väylän miinoituksen ilmasta ja poistumisen estämiseksi Stalinin kanavan miinoituksen. Saksalaisten Suomen kautta

Sotasaaliiksi jääneitä saksalaisia sukellusvenettä Katajanokan laiturissa.

kulkeneiden pommitusretkien kesäkuun lopulla 1941 oli määrä tuhota Itä-Karjalassa juuri Jäämerelle vievä kanava. Kaksi neuvostosukellusvenettä (K-luokkaa) oli juuri 22.6. matkalla Stalinin kanavassa.

Leningradin ollessa uhattuna Itämeren laivastosta lähetettiin heinä-elokuussa 1941 aluksia Pohjoiseen laivastoon. Tuolloin siirtyi neljä isoa K-luokan venettä, kaksi keskisuurta S-luokan venettä ja vielä kaksi keskeneräistä L-luokan miinanlaskijavenettä. Ne ehtivät Vienanmerelle syyskuussa, ennen kuin suomalaisten hyökkäys Itä-Karjalaan ehti väliin.

KESÄ 1942 oli punalaivaston sukellusveneiden huipputaika. Niitä liikkui Ruotsin suunnalla mm. Bornholmin saaren luona miinoittamassa ja laivoja ahdistamassa. Esimerkiksi *Lembit* upotti 2-3 alusta Utön seudulla. Tappiot olivat suhteellisen pienet ja upotuksiakin kohtuullisesti. Leningradin seudulta Itämerelle ulottuneiden retkien pituudet vaihtelivat 40–60 vuorokauteen.

Syksyllä oli tilanne muuttunut. Syys-lokakuussa neuvostoveneet häiritsivät Pohjanlahden merenkulkua mutta kahdeksan venettä ei palannut. Näistä kaksi suomalaisten sukellusveneiden upottamina. Saksan ja Suomen torjunta oli saatu järjestykseen ja Suomenlahti tehokkaasti kiinni. Kun punalaivasto yritti talven edellä saada mahdollisimman paljon tuhoa aikaan, oma tappioprosentti kasvoi suureksi. Vuoden kuluessa oli retkiä tehty 36 ja sukellusvenettä uponnut 12, niistä valtaosa loka-marraskuussa.

PURJEHDUSKAUSI 1943 muodostui Itämerellä Neuvostoliiton sukellusvenelaivaston vaikeimmaksi. Polttoainepula alkoi piiritetyssä Leningradissa keväällä 1943 olla pahimmillaan. Kauden alkaessa oli polttoainetta vain yhdeksää sukellusvenettä varten. Toimintavalmiiksi kunnostettiin 10 venettä yhteensä 23:sta. Miinakenttien lisäksi vahva sukellusveneverkko sulki Suomenlahden.

Sulku kävi entistä tiiviimmäksi. Naissaaren ja Porkkalan välillä oli miinoituksia tukemassa vahva sukellusveneverkko. Yksikään sukellusvene ei pystynyt Naissaaren-Porkkalan linjaa murtamaan. Kaikkiaan kuusi venettä teki yrityksen sinne saakka, ja vain yksi niistä palasi. Lisäksi kolme pientä *Maljutka*-venettä operoi muutaman kerran Suursaaren–Narvan lahden alueella.

Veneiden miehistöille yritykset olivat enimmäkseen turhauttavaa oleskelua 70 metrin syvyydessä Suomenlahden pohjalla. Esimerkiksi *Shtsha 303:n* 822 tuntia kestäneellä matkalla touko-kesäkuussa 1943 vene makasi pohjalla 536 tuntia.

Toinen, Norrköpingin lahteen matkalla ollut numero 408 ilmoittautui 22.5. Vaindlon alueelta matkalla länteen. Se oli silloin jo ehtinyt saada lieviä vaurioita. Sen jälkeen neuvostolaivaston arkiston mukaan "lisätietoja ei saatu". Seuraava Lavansaaaresta merelle lähtenyt vene oli *Shtsha 406*, mutta siitä ei saatu mitään lisätietoja. Saksalaiset merisodan tutkijat arvelevat veneen tulleen upotetuksi 1.6. Vaindlon länsipuolella Stensjärvin luona.

SUOMEN SUKELLUSVENELAIVASTO oli rakennettu yhteistyössä saksalaisten kanssa 1930-luvun alkupuolella.

lella. Pieni Saukko oli tarkoitettu toimimaan Laatokalla mutta se ei kertaakaan sinne päätenyt. Neuvostosukellusveneitä siellä kuitenkin liikkui varsinkin sitten kun Leningradin saarto ja sukellusveneverkko Suomenlahden poikki oli rajoittanut niiden käyttöä Suomenlahdella. Pienet *Maljutka*-luokan veneet tukeutuivat Uuteen Laatokkaan ja Osinovetsiin (Nevan pohjoispuolella ja Morjen eteläpuolella) elo-marraskuussa 1943 yrittäen tiedustella ja uudelleen kesä-heinäkuussa 1944.

Vuoden 1944 sukellusveneoperaatiot liittyivät puna-armeijan Aunuksen-suurhyökkäykseen. Leningradista siirrettiin 18.6. Morje-lahteen kolme maljutkaa. Ne siirtyivät 19.6. vesitse Uuden Laatokan tukikohtaan ja suojasivat sitten maihinnousuja.

”Uudet laatokkalaiset” lähtivät 13.7. Uudesta Laatokasta kohti Leningradia. Tämä siis tapahtui ennen kuin puna-armeijan Aunuksesta tullut hyökkäysryhmä juuttui paikalleen mm Nietjärven taistelun ansiosta.

Heinä-elokuussa 1944 siirrettiin kolme hiukan suurempaa sukellusvenettä (*Shtsha 307, 309 ja 310*) kuukaudeksi Laatokalle ”valmistautumaan” toimintaan. Kaikesta päätellen niillä suoritettiin koematkoja Laatokan lounaispäässä. Elokuun lopulla ne sekä kaksi *M*-venettä siirtyivät Kronstadtin. Viimeisinä lähtivät Uudesta Laatokasta Kronstadtin 20.8. pisimmän rupeaman Laatokalla toimineet *M-77 ja M-79*. Kumpikaan ei enää sotatoimiin päätenyt.

PÄÄMINISTERI WINSTON CHURCHILL ehdotti 4.8.1944 **Stalinille** kuuden brittisukellusveneen lähettämistä Stalinin kanavan ja Äänisjärven kautta Suomenlahdelle saartamaan Suomessa ja Baltian maissa olevien saksalaisten joukkojen yhteyksiä. Suomalaiset olivat lähteneet reitin varrelta kesäkuussa, joten kanavan käyttäminen olisi ehkä ollut mahdollista.

Veneet olisivat varmaan olleet *U*-tyyppiä, kun ne olivat silloisista brittiveneistä kapeimpia, leveys vain viiden metrin luokkaa. Lähtökohdaksi Churchill ilmoitti amiraliteetin vastauksen kysymykseensä, miten venäläisiä voitaisiin auttaa Suomessa ja Baltian maissa olevia saksalaisia vastaan.

Brittien sotilasjohto oli kohdistanut katseensa Suomenlahdelle jo Neuvostoliiton Suomeen kohdistaman rauhanoffensiivin aikana helmi-maaliskuussa 1944. Esikuntapäälliköiden neuvosto oli esittänyt, että Suomesta olisi saatava brittikoneille tukikohtia ja että venäläisten olisi sisällytettävä aselepoehtoihin Ahvenanmaan miehittäminen. Britannian ulkoministeriö oli kuitenkin Ruotsin

takia kieltänyt tällaiset puheet. Stalin vastasi 5.8. Churchillille, että saksalaiset olivat vaurioittaneet Vianmeren-Itämeren kanavaa niin, että sitä olisi mahdotonta käyttää vuoden 1944 aikana. Hänen mielestään brittien olisi tutkittava mahdollisuutta lähettää sukellusveneitä Itämerelle Skagerrakin ja Kattegatin salmien kautta.

Britit osoittivat mielenkiintoa, kun saksalaisesta Koivistolla uponneesta *U-250* -veneestä syyskuussa 1944 nostettiin uusinta tekniikkaa edustaneet akustiset T-5 -torpedot.

PUNALIAVASTON SUKELLUSVENEET palasivat Suomenlahdelle. Keskikokoiset *Shtsha*-veneet siirtyivät toimintaan Suomenlahdelle, samoin muutama *M*-vene. *M-96*:n matka päättyi karille ajoon 18.8. Lavansaaren tienoilla ja sitten miinaräjähdykseen Narvanlahdella. Isompia *K*-veneitäkin valmisteltiin. Sukellusveneet häiritsivät nyt Kannaksella vetäytyvien suomalaisjoukkojen huoltoa.

Suomenlahden itäosassa sukellusveneiden liikkeitä rajoittaneita miinoituksia raivattiin ahkerasti syksystä 1944 kevääseen 1945. Syksyllä toiminta kuitenkin rajoittui Narvanlahdelle. Viipurin suurhyökkäyksen sivulla toimi kesäkuusta elokuuhun 1944 suomalaisia sukellusveneitä.

SUOMEN VETÄYDYTTYÄ SODASTA Suomenlahden suualueella toimi yhdeksän saksalaista sukellusvenettä. *Neuvosto-Lembit* upotti niistä yhden. Talvikaudella marraskuusta helmikuuhun 1945 Pohjanlahdella ja Suomenlahden suulla toimi kuusi saksalaista *U*-venettä.

Syys-lokakuussa 1944 neuvostosukellusveneitä saapui Suomen rannikkoväylää länteen. Niitä oli kielletty menemästä Ruotsin aluevesille. Hangon ohitse Itämerelle päässeet sukellusveneet alkoivat upottaa Itämerellä saksalaisia evakointialuksia, vuoden 1945 alussa Libausta ja Windausta lähteneitä. Saksalaisten pakomatalla kohti länttä käytettiin matkustaja- ja rahtilaivoja. 2. Sukellusveneopetusdivisioonan Gustloff, joka toimi Gotenhafenissa (Gdynia), lähti 30.1.1945 länteen. Suuri isku saksalaisten odottamalle uuden aallon sukellusveneiden (*XXI ja XXIII*) käyttöönotolle oli Marinescon neuvostosukellusvene *S-13*:n torpedo, joka upotti *Gustloff*-laivan matkalla.

Saksalaisveneet toimivat vielä maaliskuuhun 1945 asti Suomenlahdella ja sen suulla. Itämeren länsipää taas oli alttiina länsiliittoutuneiden pommituslennoille. ■

Kuinka kuolonketju katkaistaan

TEKSTI **JYRI KOSOLA**

Sensoriteknologioiden kehittymisen myötä taistelutilassa on koko ajan vaikeampi suojautua piiloutumalla.

Vaikka kohde saataisiinkin piilotettua, sen jättämät jäljet sekä kohteeseen liittyvä oheistoiminta voivat paljastaa sen. Paljastunut joukko vetää nopeasti tulta puoleensa ja kärsii ensimmäiset tappionsa jo matkalla sotatoimiin. Joukon selviäminen hengissä taisteluun ja toimintakykyisenä sitä seuraavaan tehtävään edellyttää systemaattista tarkastelua ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa. Yhtä kaikki haasteet ratkaisevaa hopealuotia ei tässä asiassa ole.

Suojautumista voidaan tarkastella taktisella ja taisteluteknisellä tasolla yhtäältä vastustajan vaikuttamisketjun (kill chain) murtamistehtävänä ja toisaalta oman suojautumisketjun (live chain) varmistamisena. Tällöin kyse on vastustajan tiedustelu-, valvonta-, maalitus- ja asejärjestelmien toimintaan vaikuttamisesta. Sitä tehokkaampaa olisi vaikuttaa vastustajan päätöksensekokehtjuun (OODA) hidastavasti ja päätösten sisältöä suuntaavasti siten, että vastustaja käskee itselleen hyödyttömiä vai-

kuttamistehtäviä tai määrittää vaikuttamistehtävät niin myöhässä, ettei niillä enää ole operatiivista relevanssia. Tähän käytettävistä keinojen kokonaisuudesta käytetään erilaisia nimityksiä, kuten johtamisodankäynti, informaatioodankäynti ja viimeisimpänä kognitiivinen odankäynti. Niiden perimmäinen tavoite on varmistaa, ettei joukko joudu vastustajan vaikuttamisen kohteeksi.

Joukon suojaamisessa on kuitenkin varauduttava siihen, että vastustaja haluaa joukon tuhota tai lamauttaa tai ainakin häiritä sitä niin, ettei se kykene täyttämään tehtävänsä.

Etsi – löydä – tuhoa

Vaikuttamisketju alkaa sillä, että tehtävässä määritetyt kohteet on löydettävä ja paikannettava. Hyökkääjä käyttää tähän SAR-tutkalla, elektronisilla valvontajärjestelmillä sekä erilaisilla kamerajärjestelmillä varustettuja satelliitteja ja miehitettyjä sekä miehittämättömiä järjestelmiä.

Suomen olosuhteissa pohjoisilla leveysasteilla ja peitteisessä maastossa korostuvat satelliitteihin asennetut SAR-tutkat, passiivinen elektroninen tuki sekä kameralla ja laserkeilaimella (LIDAR) vastustetut dronit.

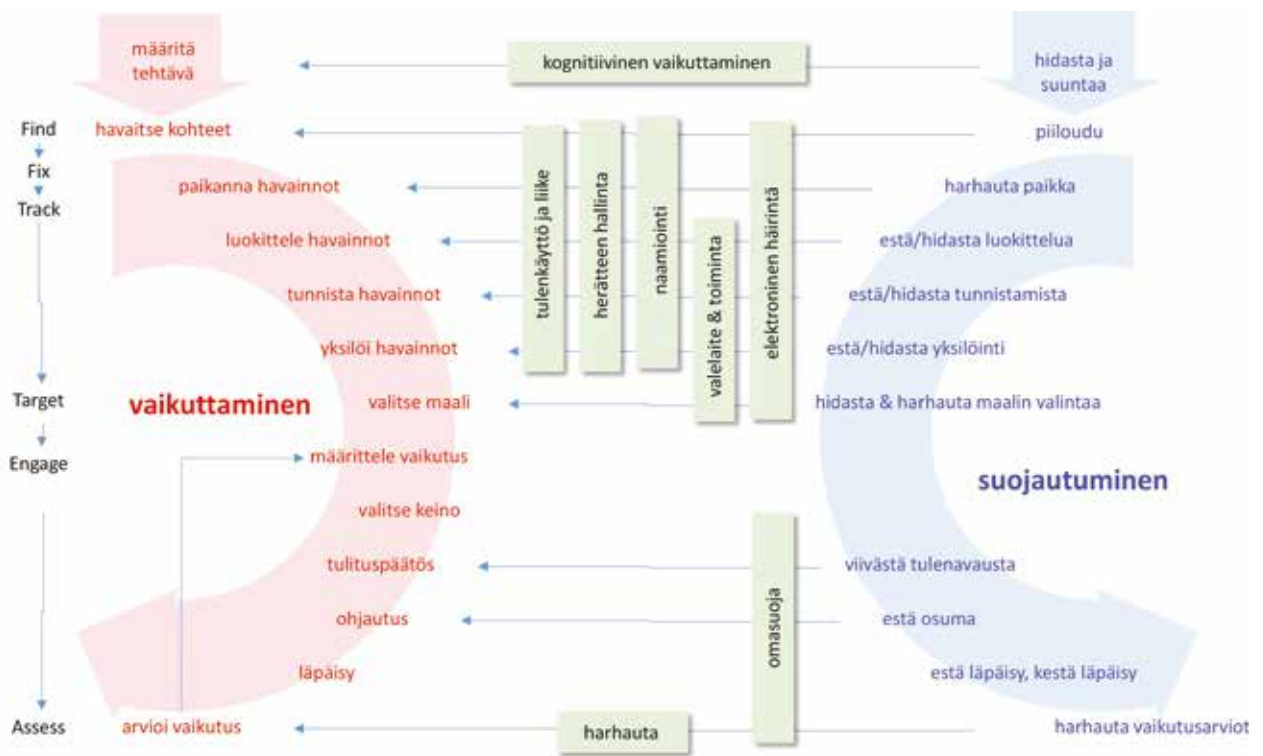
Suojautuja pyrkii herätettään pienentämällä esittämään havaituksi joutumisen. Riittää, että suojatta-

VAATIVAT MOBILIT JÄRJESTELMÄRATKAISUT

KOTIMAINEN ASIAANTUNTIJA

WWW.CONLOG-GROUP.FI

Suojautuminen viholliselta ei ole enää vain piiloutumista. Suojautuminen vaatii monen eri tekijän huomioon ottamista ja huolellista suunnittelua.

van kohteen herätettä madalletaan tasolle, jolla se sekoittuu taustakohinaan eikä hyökkääjä kykene sitä käytettävissään olevassa ajassa kohinan seasta löytämään. Häivetekniikan tueksi on tärkeää estää hyökkääjää pääsemästä liian lähelle esimerkiksi omalla tulenkäytöllä. Lisäksi taustakohinan tasoa voidaan nostaa suojaavalla elektronisella häirinnällä.

Koska sensorit, erityisesti SAR ja LIDAR, ovat niin tarkkoja, että kykenevät havaitsemaan myös häivekohteita sekä kohteiden jättämiä jälkiä, havaituksi tuleminen estäminen on koko ajan vaikeampaa. Siksi on tärkeää estää vastustajaa kohdentamasta tulta havaitsemiinsa ja paikantamiinsa maaleihin.

Jos hyökkääjä ei kykene luokittelemaan maaleja merkityksellisiin ja merkityksettömiin, sen on pakko joko ampua summanmutikassa tai odotettava varmistusta oikeiden maalien paikasta. Ja jos hyökkääjä ei kykene tunnistamaan merkityksellisistä maaleista tärkeitä eikä yksilöimään tärkeitä kohteista puolustajalle kriittisiä, sen on joko odotettava lisäinformaatiota tai tuhlattava ampumatarvikkeitaan toissijaisiin maaleihin. Kummassakin tapauksessa puo-

lustajalle kriittiset kohteet ovat paremmin suojassa kuin jos hyökkääjä voisi kohdentaa vaikuttamistoinenpiteet oikein.

Luokittelun, tunnistamisen ja yksilöinnin estäminen tapahtuu: 1) kylvämällä taistelutilaan niin paljon aidon kaltaisia herätteitä, että hyökkääjän luokittelukyky ylikuormittuu, 2) tekemällä aidoista kohteista keskenään niin samanoloisia ja 3) pitämällä torjuntakeinoin hyökkääjä niin kaukana, ettei se kykene tunnistamaan kriittisiä kohteita siltä etäisyydeltä, jolta sen on pakko tehdä maalinvalintapäätös.

Selviytymiskonsepti mukaan jo hankkeisiin

Suojautumisen ydin muodostuu jo hankevaiheessa, jossa tulisi määritellä varsinaisen suorituskykykonseptin ja tukeutumiskonseptin lisäksi, miten suorituskyvyn jatkuvuus varmistetaan. Siitä voitaisiin käyttää myös nimitystä *selviytymiskonsepti*. Se tulisi kuvata jo hankkeen valmisteluvaiheessa määrittämällä miten hankittava suorituskyky selviää taistelutilassa vastustajan sensori- ja vaikutta-

misjärjestelmien vaikutuspiirissä ja missä määrin suojautumisen perustuu piiloutumiseen ja missä määrin harhauttamiseen ja vastustajan toimintojen kyllästämiseen.

Viimeksi mainittujen edellyttämät valelaitteet on syytä suunnitella ja hankkia samalla kuin todellinen järjestelmä. Näin suojattavan kohteen heräte voidaan muokata sellaiseksi, että sitä jäljittelevä valelaite voi olla halpa ja yksinkertainen. Parasta olisi, jos järjestelmätoimittaja kykenisi tarjoamaan myös valelaitteet osana kokonaistoimitusta. Tietenkin ostajankin on ymmärrettävä olla käyttämättä kaikkea rahoitusta järjestelmiin.

Ollakseen käyttökelpoinen valelaitteen on oltava uskottava vastustajan käyttämien sensoreiden, tarkasteluetaisyyden ja käytävissä olevan ajan puitteissa. Uskottavuuden kannalta tarkoituksenmukainen spektraalinen kattavuus (radio- ja tutkatabitit, infrapuna, näkyvä valo ja ultraviolettiallon-

pituudet) ja sopiva detaljitaso riippuvat sekä uhkamäärittelystä että taktisista käyttöperiaatteista. Valelaitteen on myös oltava edullinen riittävän lukumäärän hankkimisen mahdollistamiseksi sekä kevyt ja helposti koottava ja pakattava, jotta valetointa voidaan toteuttaa nopeasti liikesodankäynnin rytmissä.

Oululainen Doppelgänger on kehittänyt kaupallisiin ja massavalmistettaviin materiaaleihin, kuten kennomuovilevyyn ja painettavaan elektroniikkaan perustuvan valelaitekonseptin. Kennomuovilevy on useimmille tuttu messujen ja museoiden tilapäisseinistä ja vitriineistä, mainoskylteistä ja kokoon taiteltavista laatikoista.

Aaltopahvia muistuttava rakenne koostuu ohuista pintalevyistä, joiden välissä on aaltopahvin tapaan yhdensuuntaisia putkimaisia onttoja kennoja, jotka tekevät rakenteesta jäykän. Kennorakenteen vuoksi levymateriaali on kevyttä ja kestävä sekä

Valelaite kootaan kuin pahlilaatikko taittamalla auki ja kiinnittämällä osat toisiinsa. Taiteltava levy stanssataan muotoonsa, joten sekä materiaalin että valelaitteen valmistus voidaan tehdä massatuotantona.

Massatuotettavaa kennomuovimateriaalia, painokoneella massamaisesti valmistettavaa elektroniikkaa sekä stanssattavista levyistä koostuvia rakenteita hyödyntävä innovaatio mahdollistaa keveiden ihmisvoimin käsiteltävien edullisten ja kriisiaikana kotimaassa tuotettavissa olevien valelaitteiden kehittämisen ja tuottamisen myös kriisiolosuhteissa.

mekaanisia kuormia että kosteutta. Doppelgängerin käyttämä levy painaa vain 1 kg/m^2 , joten ohjus-, tutka- tai raketinheitinajoneuvon valelaite painaa noin 120-150 kg.

Muovin lisäaineilla tai pinnoitteilla levystä voidaan tehdä uskottava valemateriaali näkyvän valon aallonpituuksilla. Periaatteessa pintakuviointi voidaan myös painaa levyihin. Lämpöherätettä voidaan säätää laminoimalla materiaalin sisään painettavalla elektroniikalla tehtyjä lämpöelementtejä tai päällystämällä materiaalin sisäpinta lämpöelementeillä.

Painettava elektroniikka on painoteknisin menetelmien tuottamia sähköisiä, sähkömagneettisia, optisia ja sähkömekaanisia rakenteita, jotka voidaan painaa niin jäykille kuin joustavillekin materiaaleil-

le. Verrattuna perinteiseen elektroniikkaan painettua elektroniikkaa voidaan tuottaa painokoneilla suuria määriä nopeasti, jolloin kappalehinta supistuu olemattomaksi.

Valelaitteisiin kannattaa sijoittaa

Motivaatio kohdentaa rahaa järjestelmänhankkeesta myös valelaitteisiin on ilmeistä: Ajatellaan suojattavan esimerkiksi 20 ajoneuvon komppaniaa vetämällä vastustajan tulta valelaitteisiin. Muovikennolevystä valmistettavan valelaitteen hinta on noin 8000 euroa.

Oletetaan ajoneuvon hinnaksi neljä miljoonaa euroa. Kohdentamalla rahoituksesta 5 prosenttia valelaitteisiin niitä voidaan hankkia riittävä mää-

	Valelaitteisiin %:a ajoneuvojen hinnasta			
	5	3	1	0
Komppanian vahvuus ennen taistelua	19	19	20	20
1. vihollisen iskun jälkeen	19	19	19	14
2. vihollisen iskun jälkeen	18	18	18	10
3. vihollisen iskun jälkeen	18	18	17	7
4. vihollisen iskun jälkeen	18	18	16	5
5. vihollisen iskun jälkeen	18	17	15	3

Yksinkertainen malli osoittaa valelaitteisiin sijoitetun hinnan vaikutuksen komppanian ajoneuvojen vahvuuden säilymiseen. Vihollisen ampumatarvikkeita on kulunut "turhaan".

rä vastustajan kyllästämiseksi. Pienemmälläkin summalla pärjää. Seuraavassa taulukossa on laskuharjoitus skenaariosta, jossa vastustajan toimintaa harhautetaan valelaittein, joiden hankintaan kohdennetaan 5, 3, 1 ja 0 prosenttia ajoneuvojen hankintabudjetista.

Ensimmäiset kaksi vaihtoehtoa tarkoittavat yhden ajoneuvon hankintavarojen kohdistamista valelaitteisiin, kolmas pientä tinkimistä varustelusta, neljäs perinteistä mallia hankkia koko rahalla mahdollisimman monta järjestelmää.

Vastustaja iskee hakeutuvien ampumatarvikkein

Sanomattakin on selvää, että ensimmäiseen tehtävään lähtee sitä enemmän ajoneuvoja mitä enemmän niitä on ostettu.

Kuitenkin jo ensimmäisen iskun jälkeen ilman valelaitteita jääneen joukon suorituskyky romahtaa, kun taas valelaitteiden suojaaman joukon toimintakyky säilyy.

Tämä laskuharjoitus on tietysti voimakkaasti yksinkertaistava, mutta kuvannee kuitenkin sitä, että suhteellisen pienin investoinnein on mahdollista varmistaa suurten järjestelmäinvestointien toimintakyky myös tulevaisuuden läpinäkyvällä taistelukentällä. ■

Suuntaa tien päälle Hertz-autolla

Hertz on Upseeriliiton yhteistyökumppani. Hyödynnä lyhytaikaisen autonvuokrauksen jäsenetuhinnat.

Saat hyvän tarjouksen vuokra-autosta ilmoittamalla jäsennumerosi Hertz Varauspalveluun.

Varaukset:
Hertz Varauspalvelu, puh. 0200 11 22 33
(ma-pe klo 8.00 - 16.00, 0,99 EUR/min+pvm/mpm)

Lisätiedot www.upseeriliitto.fi

Mökkien joulun ja uuden vuoden viikkojen arvontaan ilmoittaudutaan syyskuussa

JOULUVIIKKO JA UUDEN VUODEN VIIKKO OVAT ERITTÄIN SUOSITTUJA JA HALUTTUJA AJANKOHTIA LOMAILLA LIITON VAPAA-AJANKOHTEISSA. TÄMÄN VUOKSI NÄILLE VIIKOILLE MÖKKIEN VUOKRAAJAT ARVOTAAN.

MAHDOLLISUUTEEN VUOKRATA MÖKKI JOULUVIIKOLLE TAI UUDEN VUODEN VIIKOLLE VOI ILMOITTAUTUA SYYSKUUN AIKANA.

Mökkivuokrausten arvontaan voi ilmoittautua yhdelle viikolle. Arvonta tehdään maanantaina 2.10.2023 ja arvonnassa voittaneille ilmoitetaan sähköpostitse viikolla 40. Varausmaksu 50 € tulee maksaa varauksen vahvistamiseksi. Arvonta-aikana mökki vuokrataan kokonaiseksi viikoksi. Mökkien jäsenhinnat löytyvät verkkosivujen jäsenosiosta.

Vierumäen ja Konttaisen mökkien joulun ja uuden vuoden viikoilla vaihtopäivä on tänä vuonna PERJANTAI.

Arvottavat ajankohdat ovat:

- jouluviikko: 22.12.2023 – 29.12.2023 (perjantai – perjantai)
- uuden vuoden viikko: 29.12.2023 – 5.1.2024 (perjantai – perjantai)

ILMOITTAUTUMINEN TEHDÄÄN SÄHKÖISILLÄ ILMOITTAUTUMISLINKEILLÄ, JOTKA LÖYTYVÄT MYÖS UPSEERILIITON KOTISIVUILTA JÄSENOSIESTA.

Ilmoittautumiset Vierumäen mökkien arvontaan linkillä:

https://www.lyyti.in/Vierumaki_joulu_ja_uusi_vuosi

Ilmoittautumiset Konttaisenrannan mökkien arvontaan:

https://www.lyyti.in/Konttainen_joulu_ja_uusivuosi

KONTTAISEN MÖKKIEN ARVONTA JA EDELLISEN VUODEN VOITTO

Konttaisen mökkien arvonta toteutetaan siten, että edellisenä vuonna mökin saaneet ovat tänä vuonna mukana arvonnassa toisella kierroksella. Tällä menettelyllä useampi jäsen saa mahdollisuuden päästä suosituilla viikoilla Konttaisenrannalle.

Jäsenkoulutusta

Valmistautuminen reserviin 16.9.2023

Lähiaikoina reserviin siirtyville jäsenillemme järjestetään Katajanokan Kasinolla lauantaina 16.9.2023 koulutustilaisuus siitä, mitä eläkkeelle siirtyminen tarkoittaa.

Koulutuksessa kerrotaan miten ammattitaitoaan voi hyödyntää eri tavoin, miten työtä voi ja kannattaa hakea sekä mihin kannattaa henkisesti varautua eläkepäivien alkaessa. Muutos arkeen on suuri.

Koulutus alkaa aamukahveilla ja sisältää lounaan sekä iltapäiväkahvit.

Tarkempi ohjelma julkaistaan jäsensivuilla lähempänä tilaisuuden ajankohtaa ja ohjelma lähetetään ilmoittautuneille sähköpostitse.

Ilmoittautumiset koulutuspäivään viimeistään perjantaina **8.9.2023 klo 12.00 mennessä** lomakkeella:

https://www.lyyti.in/Valmistautuminen_reserviin_jasenkoulutus_3109

Ilmoittautumislinkki löytyy myös Upseeriliiton verkkosivuilta kohdasta Utishuone – Tapahtumat.

Yrityksen perustaminen 7.10.2023

Jäsenillemme järjestetään Katajanokan Kasinolla lauantaina 7.10.2023 koulutustilaisuus, jossa kerrotaan miten yrityksen voi perustaa.

Yritysmuotoja on erilaisia ja niiden käytännön järjestelyt poikkeavat toisistaan. Tilaisuudessa kuullaan asiantuntijoita sekä yrityksen perustaneiden upseereiden omia kokemuksia. Tapahtuma alkaa aamukahveilla ja sisältää lounaan sekä iltapäiväkahvit.

Tarkempi ohjelma julkaistaan jäsensivuilla lähempänä tilaisuuden ajankohtaa ja ohjelma lähetetään ilmoittautuneille sähköpostitse.

Ilmoittautumiset koulutuspäivään viimeistään perjantaina **29.9.2023 klo 12.00** mennessä lomakkeella:

https://www.lyyti.in/Yrityksen_perustaminen_koulutustilaisuus_7893

Ilmoittautumislinkki löytyy myös Upseeriliiton verkkosivuilta kohdasta Utishuone – Tapahtumat.

Jäsenetuja – tutustu tarkemmin kotisivujen jäsenosiossa:

Kokouskutsuja

**VUOSI 2023 ON LIITTOKOKOUSVUOSI JA LIITTOKOKOUKSESSA VAHVISTETAAN MM. OSASTOJEN VALITSEMAT LIITTOKOKOUSEDUSTAJAT SEURAAVALLE LIITTOKOKOUSKAUDELLE.
JÄSENET! VAIKUTTAKAAKAA OSASTONNE KAUTTA LIITON TOIMINTAAN OSALLISTUMALLA KOKOUKSIIN.**

UPSEERILIITON MIKKELIN OSASTON JA ETELÄ-SAVON KADETTIPIIRIN SYYSKOKOUKSET JÄRJESTETÄÄN KESKIVIIKKONA 4.10.2023 KELLO 16.00 ALKAEN MIKKELISSÄ JALKAVÄKIMUSEON (JÄÄKÄRINKATU 6-8) RITARISALISSA.

Kokousta edeltää klo 15.00 alkaen tutkija, KTT Pekka Turusen luento viime sotien kaukopartio toiminnasta, aihe tarkentuu myöhemmin.

Kokouksissa käsitellään sääntömääräiset asiat sekä Upseeriliiton kokouksessa osaston liittovaltuustoedustajien valinta. Mahdollisesta halukkuudesta liittovaltuustoedustaksi pyydetään ilmoittamaan osaston sihteerille 7 vrk:tta ennen kokousta.
Kokousjärjestys: 1. Upseeriliitto, 2. Kadettiipiiri

Kokouksen jälkeen iltapala Mikkelin Upseerikerholla n. klo 17.15.
Ilmoittautumiset upseeriliitto.mikkeli@gmail.com tai p. 050 3138 198 27.9.2023 mennessä.
Ilmoittautumisen yhteydessä pyydetään ilmoittamaan mahdolliset ruoka-aine allergiat.
Tervetuloa

Johtokunnat

UPSEERILIITON KUOPION OSASTON SYYSKOKOUS PIDETÄÄN KESKIVIIKKONA 4.10.2023 KELLO 12.00 ALKAEN SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TILOISSA (SAKKY), OSOITE MIKROKATU 1 U, 70210 KUOPIO.

- Kello 12.00 Lounas
- Kello 12.45 Sakkyn esittely
- Upseeriliitto ry:n Kuopion osaston syyskokous
  - kokouksessa käsitellään sääntöjen 6 §:n määräämät asiat, huom. liittovaltuutettujen valinta
  - Ehdokkaaksi voi ilmoittautua tuomalla asian johtokunnan tietoon 12.9.2023 mennessä

Kokouksessa käsiteltäväksi esitettävät muut kuin sääntömääräiset asiat tulee ilmoittaa 27.9.2023 mennessä sihteerille, majuri Mika Kuutsalle s-postilla mika.kuutsa@mil.fi tai puhelimitse 0299 234100.

Kokouksen aluksi tarjotaan lounas, jota varten pyydetään ilmoittautumiset viimeistään 29.9.2023 kuluessa UL:n Kuopion osaston sihteerille, majuri Mika Kuutsalle, s-postilla mika.kuutsa@mil.fi tai puhelimitse 0299 234100.
Toivotamme jäsenistömme tervetulleeksi syyskokoukseen!

Johtokunta

UPSEERILIITON KOUVOLAN OSASTON SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN SYYSKOKOUS PIDETÄÄN TIISTAINA 10.10.2023 KELLO 17.00 ALKAEN RAVINTOLA BONNEVILLESSA.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset (6§) asiat.

Kokouksen jälkeen tarjotaan päivällinen. Kokousjärjestelyjä varten ilmoittautumiset pyydetään sähköpostilla osoitteeseen kouvola@upseeriliitto.fi 2.10.2023 mennessä. Kokoukseen on mahdollista liittyä myös etäyhteydellä. Mahdolliset muutokset ja kokouksen etälinkki lähetetään vain kokoukseen ilmoittautuneille.
Tervetuloa!

Johtokunta

Upseeriliiton liittokokous Helsingissä 22.11.2023

UPSEERILIITON sääntömääräinen liittokokous järjestetään keskiviikkona 22.11.2023 Marina Congress Centerissä Helsingissä. Tarkempi kokouskutsu ja ohjelma julkaistaan syksyllä Sotilasajakakauslehdessä ja kotisivuilla.

ILMAVOIMIEN LENTÄJÄYHDISTYS ILY RY:N SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN VUOSIKOKOUS (SYYSKOKOUS) PIDETÄÄN LAUANTAINA 7.10.2023 TAMPEREEN PÄÄKIRJASTO METSOSSA ALKAEN KELLO 12:00.

Kokouksessa käsitellään yhdistyksen sääntöjen 13 §:n mukaiset asiat. Lisäksi kokouksessa valitaan ILY ry:n edustajat Upseeriliiton liittovaltuustoon toimikaudelle 2024–2026.

Muut käsiteltäväksi esitettävät asiat on toimitettava yhdistyksen johtokunnalle kirjallisesti viimeistään seitsemän (7) päivää ennen kokousta.

Kokoukseen osallistuminen etäyhteyksillä on mahdollista. Kokoukseen osallistujia pyydetään ilmoittautumaan järjestelyiden mahdollistamiseksi viimeistään maanantaina 2.10.2023 Etäosallistujien pyydetään ilmoittautumaan viimeistään perjantaina 6.10.2023 Ilmoittautumiset kokoukseen pyydetään lähettämään osoitteeseen antti.lintala@hotmail.com tai viestillä numeroon 050 403 9007.

Tervetuloa kuulemaan ja päättämään yhteisistä asioista!

Johtokunta

VALTAKIRJA	Ilmavoimien Lentäjäyhdistys (ILY) ry.
Valtuutan _____ (sukunimi, etunimi) käyttämään äänioikeuttani ILY ry:n vuosikokouksessa Tampereella 7.10.2023.	
_____ kuuta 2023	_____
(paikka, aika)	(allekirjoitus ja syntymäaika)
	_____
	(nimenselvennys)

Yhteystiedot ajantasalle

Muista päivittää jäsenrekisteriin sähköpostiosoitteesi ja muut tietosi. Näin varmistat, että Upseeriliiton viestit ja jäsenkirjeet tavoittavat sinut. Sähköpostiosoitteen pitäisi olla joku muu kuin työsähköpostiosoite.

(Jäsentietonsa 30.9.2023 mennessä päivittäneiden kesken arvotaan liiton jäsentuotepalkintoja.)

UPSEERILIITON YHTEYSTIEDOT

Puheenjohtaja

evl Ville Viita
viita@upseeriliitto.fi
044 501 0378

Varapuheenjohtajat

evl Markku Jämsä
jamsa@upseeriliitto.fi
0299 800

evl Janne Rautakorpi
rautakorpi@upseeriliitto.fi
0299 800

Edunvalvontapäällikkö

maj Mika Ylönen
yloinen@upseeriliitto.fi
050 362 2884

Neuvottelupäällikkö

komkapt Kari Nousiainen
nousiainen@upseeriliitto.fi
040 827 1747

Päälouottamusmiehet (PV)

maj Tero Pynnönen
pynnonen@upseeriliitto.fi
0299 500 780

maj Petri Soppi

soppi@upseeriliitto.fi
0299 500 781

RVL:n päälouottamusmies

kapt Aki Järvinen
jarvinen@upseeriliitto.fi
0295 421 491

Viestintäpäällikkö

Essi Lindqvist
lindqvist@upseeriliitto.fi
040 565 1835

Sotilasaikakauslehden toimitussihteeri

komkapt Marko Varama
varama@upseeriliitto.fi
040 844 8255

Hallintosihteeri

Erja Elopuro
elopuro@upseeriliitto.fi
040 537 1799

Liittosihteeri

Päivi Schroderus
schroderus@upseeriliitto.fi
050 338 8228

Toimisto

Laivastokatu 1 B,
toimisto@upseeriliitto.fi
00160 Helsinki

Upseeriliiton Konttainenranta

Virkkulantie 30
93830 RUKATUNTURI

Asianajotoimisto Lindell Oy

Olli-Pekka Lindell
toimisto@asianajotoimisto-
lindell.fi
(02) 251 1004, 0400 826 078

Loma-Konttainen ky

Puh. arkisin
kello 10.00–15.00
0400 393 756
asiakaspalvelu@
loma-konttainen.fi

UPSEERILIITTO.FI

Jäsen! Käy liittymässä Upseeriliiton yksityiseen FB-ryhmään

Pohjola Vakuutus

www.pohjolavakuutus.fi

SOTILASAIKAKAUSLEHTI

2023 MEDIAKORTTI

Maamme johtavaa sotilasalan ammattilehteä julkaisee upseerien akavalainen ammattijärjestö, Upseeriliitto ry.

Puolustusvoimat suorittaa vuositasolla miljardihankintoja, joista päättävät suomalaiset upseerit ja valtionhallinnon virkamiehet. He lukevat Sotilasaikakauslehteä, sotilasalan johtavaa ammattilehteä.

Sotilasaikakauslehti käsittelee puolustusvoimien hankintoja, koulutusta, turvallisuuspolitiikkaa, strategiaa ja ajankohtaisia aiheita.

Varaamalla ilmoitustilaa varmistat yrityksesi näkymisen puolustusvoimien päättäjille.

Varmista näkyvyytesi puolustusvoimien päättäjille

e-mail juha.halminen@mediaosasto.fi
tel. +358 50 5922722

www.upseeriliitto.fi

FF21

Posti Green

COMBITECH

Experts in Digitalizing Defence